

MAGAZINE

THE UN in MOLDOVA

ONU în MOLDOVA

REVISTA

JULY - SEPTEMBER / IULIE - SEPTEMBRIE 2014, NO 3 (60)

THE UNITED NATIONS IN MOLDOVA
NAȚUNILE UNITE ÎN MOLDOVA

The Republic of Moldova in the forefront of international UN debates

Statement by Nicola Harrington-Buhay, UN Resident Coordinator in the Republic of Moldova

In September, the Republic of Moldova took its characteristically active part in the annual gathering of the United Nations General Assembly in New York. This year's General Debate brought

the 193 UN Member States together to discuss a wide range of topics of global concern, from sustainable development to security, human rights and the promotion of justice and international law.

The Republic of Moldova was represented by Deputy Prime-Minister Natalia Gherman, who reaffirmed the progress made by the country to meet the global Millennium Development Goals as well as its commitment to further the protection of human rights. The General Assembly provided the opportunity for Moldova to offer to share its experiences with other countries in areas such as making migration work for development, and reproductive health.

The Deputy Prime Minister joined the UN Secretary General Ban Ki-moon and Babatunde Osotimehin, Executive Director of the United Nations Population Fund, at the landmark Special Session on the 20th anniversary of the International Conference on Population and Development, committing to invest more in the country's human capital, and recognizing the importance of a human rights based approach. She also joined the UN Secretary General, the Head of the United Nations Development Group Administrator Helen Clark and heads of government or state in a vibrant discussion to shape the world's future global development agenda – the Sustainable Development Goals.

Moldova's presence in New York during this 69th session of the General Assembly was also marked by the participation of the First Lady Margareta Timofti in the 7th Annual World meeting on Autism. Together with First Spouses from across the globe, the First Lady highlighted autism as a global public health issue. This follows the First Lady's leadership and active engagement at home in raising awareness here in Moldova about many important social issues such as domestic violence, autism, drugs use and needs of the most vulnerable.

Moldova's media was also present. As one of the 15 journalists from around world participating in a UN Journalists' Fellowship Programme, Olga Ceaglei from Moldova watched closely the General Assembly debates and got a first-hand experience about the work of the United Nations. Inspired by this unique experience, Olga wants to make the global issues such as climate change and inequalities part of the discussion in the Moldovan media.

As Moldova's beautiful autumn progresses, it is refreshing to recall that the summer months saw UN agencies working closely with youth, Government and other partners bringing together young advocates for the annual Energel summer camp and promoting healthy lifestyles among young people. We witnessed the Parliament's opening of four constituency offices, bringing Parliament closer to people by facilitating a better interaction and communication between MPs and communities. And in this same spirit, with the Government of Sweden, the UN teamed up with civil society organizations to offer support to women interested to participate actively in the political process. We look forward to continue the joint efforts of deepening democracy in Moldova where all people participate and benefit alike.

"The UN in Moldova"

July - September 2014, No 3 (60)

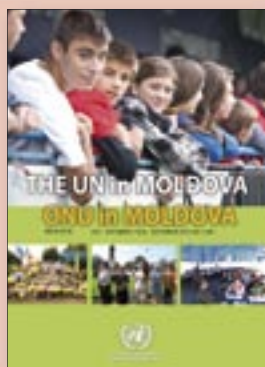
"The UN in Moldova" is a quarterly magazine published by the United Nations in Moldova, 131, 31 August 1989 St., Chisinau, MD 2012, Moldova, tel.: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordinator:
Ludmila Tiganu

Editor:
Igor Guzun

English language editor:
Alison Mutler

Design:
Ion Axenti

The articles in this magazine do not necessarily reflect the official views or policies of the United Nations or any of its Agencies. Articles may be freely reproduced.

Cover:
Launch event of the campaign dedicated to the 25th anniversary of the Convention on the Rights of the Child in Moldova.

Photo credit: UNICEF

Circulation:
1000 copies

Printed by: Tipografia Centrală

C O N T E N T S

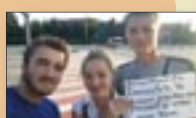
- 5** **ENERGEL SUMMER CAMP BROUGHT TOGETHER ADVOCATES OF CLEAN ENERGY**

- 19** **THE FIRST STUDIES ON MIGRATION OF HEALTH PROFESSIONALS WERE CONDUCTED WITH WHO SUPPORT**

- 7** **A HEALTHY YOUTH POPULATION HAS MANY BENEFITS FOR EVERYONE**

- 21** **STRENGTHENING THE FOOD SAFETY SECTOR IN MOLDOVA**

- 9** **BETTER INTERACTION BETWEEN PARLIAMENT AND PEOPLE IS KEY FOR DEMOCRACY IN MOLDOVA**

- 23** **WOMEN MIGRANT WORKERS SPEAK OUT ABOUT THEIR NEEDS BEFORE, DURING AND AFTER MIGRATION**

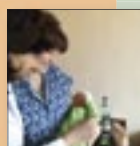
- 11** **FOR THE FIRST TIME, THE DIASPORA TEAMED WITH CIVIL SERVANTS TO DEVELOP PUBLIC POLICIES**

- 27** **UNICEF: FORTIFYING FLOUR WITH IRON AND FOLIC ACID CAN LOWER THE RISK OF ANAEMIA OVER TIME**

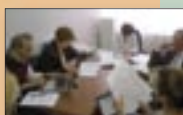
- 13** **WHO CAPACITY BUILDING EFFORTS AND TECHNICAL SUPPORT**

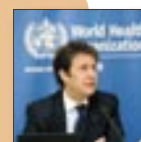
- 29** **EU-SUPPORTED CIVIL SOCIETY INITIATIVES HELPED IMPROVE THE LIVES OF OVER 14,000 PEOPLE ON BOTH BANKS ON THE DNIESTER RIVER**

- 15** **MOLDOVA SHARED ITS EXPERIENCE ON READMISSION MANAGEMENT WITH ARMENIA**

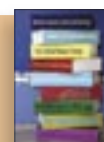
- 31** **THE FIRST STUDIES ON MIGRATION OF HEALTH PROFESSIONALS WERE CONDUCTED WITH WHO SUPPORT**

- 17** **UNICEF LAUNCHES CAMPAIGN TO MARK 25-YEAR ANNIVERSARY OF THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD IN MOLDOVA**

- 32** **UNITED NATIONS PUBLICATIONS**

Republica Moldova în prim-planul dezbaterilor internaționale la Națiunile Unite

Mesajul Coordonatorului Rezident ONU în Republica Moldova, Nicola Harrington-Buhay

În septembrie, Republica Moldova a participat activ, în modul său caracteristic, la Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, desfășurată la New York. Dezbaterile generale din acest an au reunit cele 193 de state-membre ONU pentru a discuta o serie de subiecte, ce reprezintă îngrijorări majore pe plan mondial: de la dezvoltarea durabilă până la securitate, drepturile omului și promovarea justiției și legislației internaționale.

Republica Moldova a fost reprezentată de către Viceprim-ministrul Natalia Gherman, care a reafirmat atât progresele obținute de țară în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, cât și angajamentul de a proteja în continuare drepturile omului. Adunarea Generală i-a oferit Moldovei oportunitatea de a-și împărtăși experiența cu alte țări în domenii precum generarea beneficiilor migrației pentru dezvoltare și sănătatea reproducerii.

Viceprim-ministrul s-a alăturat Secretarului General al ONU Ban Ki-moon, și Directorului Executiv al Fondului Națiunilor Unite pentru Populație, Babatunde Osotimehin, în panelul Sesiunii Speciale consacrată celei de-a 20-a aniversări a Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare, angajându-se să investească mai mult în capitalul uman al țării și recunoscând importanța unei abordări bazate pe drepturile omului. Natalia Gherman a fost, de asemenea, alături de Secretarul General al ONU, președintele Grupului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Administratorul Helen Clark, și de șefii de guvern sau de stat într-o discuție vibrantă pentru a contura viitoarea agendă de dezvoltare la nivel mondial – Obiectivele de Dezvoltare Durabilă.

Prezența Republicii Moldova la New York, la cea de-a 69-a sesiune a Adunării Generale ONU, a fost, de asemenea, marcată de participarea Primei Doamne a țării, Margareta Timofti, la cea de-a 7-a Reuniune anuală mondială privind autismul. Împreună cu soțiile șefilor de stat din

întreaga lume, Prima Doamnă a subliniat faptul că autismul este o problemă globală de sănătate publică. Participarea Primei Doamne la acest eveniment important este o continuare a leadership-ului și implicării sale active în creșterea gradului de conștientizare aici, în Republica Moldova, cu privire la probleme sociale importante, cum ar fi violența domestică, autismul, consumul de droguri și nevoile persoanelor vulnerabile.

În cadrul acestor evenimente de la New York au fost prezente și mass-media din Moldova. Printre cei 15 jurnaliști din întreaga lume participanți la Programul ONU pentru Jurnaliști, Olga Ceaglei din Moldova a urmărit îndeaproape dezbaterile Adunării Generale și a obținut o experiență din prima sursă despre activitatea Națiunilor Unite. Inspirată de această experiență unică, Olga intenționează să aducă preocupările globale precum schimbările climatice și inegalitățile în prim-planul discuțiilor din mass-media moldovenești.

În această frumoasă perioadă de toamnă în Moldova, este plăcut să ne amintim și de lunile de vară, atunci când Agențiile ONU au reunit, împreună cu tinerii, cu Guvernul țării și cu alți parteneri, mai mulți tineri din țară în cadrul Taberei de vară anuală „Energel” și a unei campanii de promovare a modului de viață sănătos printre tineri. Ne amintim și de deschiderea celor patru birouri de documentare ale Parlamentului, care vor aduce legislativul țării mai aproape de oameni prin facilitarea unei interacțiuni și comunicări mai bune între parlamentari și comunități. În același spirit, Națiunile Unite au făcut echipă comună, împreună cu Guvernul Suediei, pentru a sprijini organizațiile societății civile în oferirea unui sprijin pentru femeile interesate de participarea activă la procesul politic din țară. Intenționăm să continuăm aceste eforturi comune pentru consolidarea democrației în Moldova, astfel încât să participe toți cetățenii și să beneficieze fiecare.

„ONU în Moldova”

Iulie - septembrie 2014, Nr. 3 (60)

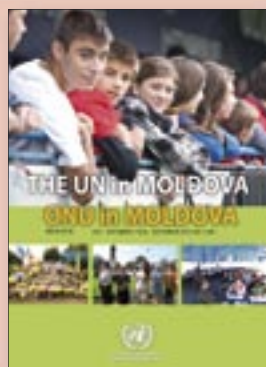
„ONU în Moldova” este o revistă trimestrială, editată de Organizația Națiunilor Unite în Moldova, str. 31 August 1989, 131, Chișinău, MD 2012, Moldova, tel: (373-22) 22 00 45, fax: (373-22) 22 00 41; <http://www.un.md>

Coordonator:
Ludmila Tiganu

Redactor:
Igor Guzun

Redactor versiunea engleză:
Alison Mutler

Design:
Ion Axenti

Articolele din revistă nu reflectă neapărat opiniile sau politicile oficiale ale Națiunilor Unite sau ale uneia din Agențiile sale. Articolele pot fi liber reproduse.

Imagine pe copertă:

Eveniment de lansare a campaniei dedicate aniversării a 25-a a Convenției cu privire la Drepturile Copilului.

Credit foto: UNICEF

Tiraj:
1000 exemplare

Tipografie: Tipografia Centrală

ENERGEL Summer Camp Brought Together Advocates of Clean Energy

Promoting Renewable Energy, Modern Technologies and Energy Security

One hundred VII and VIII grade school children from 13 districts and ATU Gagauz-Yeri learn how to produce renewable energy and use it efficiently at the ENERGEL Summer Camp, currently in its third Edition. The Summer Camp is an initiative launched by the Energy and Biomass Project funded by the European Union and co-funded and implemented by UNDP Moldova.

The promoters of clean energy shared their knowledge with the EU Ambassador in the Republic of Moldova, Pirkka Tapiola; the Resident Representative of UNDP Moldova, Nicola Harrington-Buhay; the Director of the Energy Efficiency Agency, Mihai Stratan and their children, who visited the ENERGEL Summer Camp.

"It is an enormous pleasure for me and my children to be here and see the enthusiasm of children in promoting renewable energy, modern technologies and energy security. Very soon the graduates of the ENERGEL Summer Camp, who came from across the country, will be adults and will have to take ownership for the development of their own country. Sustainable Energy leads to sustainable society. I am confident that the eco-energy champions I met today will be effective leaders of such a society while holding others accountable," said Ambassador Pirkka Tapiola, Head of the European Union Delegation in the Republic of Moldova.

ENERGEL Summer Camp launched its third edition from July 8 to the 18th in Raculesti Village, Criuleni District, two years after its first edition which took place in the summer of 2012. Traditionally, the Summer Camp brings children from those rural communities where the project installs biomass heating plants funded by the European Union. This Edition facilitates the meeting of children from the villages where clean technologies have been introduced from 2013 to 2014.

"Young people have always been the link to change. School students from Energel Summer Camp are important promoters of renewable energy. They know the benefits of solar, wind, hydro or biomass energy, promoting them in their own family, community, country. I am confident that apart from making new friends, at the end of the summer camp, children will have new knowledge, skills, principles, which will help them successfully attain their mission as clean energy advocates," Nicola Harrington-Buhay, UNDP Resident Representative in Moldova, said.

During the 2013-2014 school year, some 1,500 pupils from 21 schools studied the Course on Renewables

In Moldova, a new generation is learning to advocate the benefits of sustainable, efficient energy. Photo: UNDP Moldova/Mihai Maciuca.

and Energy Efficiency. Since the launch of the Energy and Biomass Project (2011) until now this Course has been taught in 352 schools across the country in all districts, having reached a total of 19,000 children.

"Together with our colleagues from the EU Delegation in Moldova, the UN Development Programme and the Energy and Biomass Project, we initiate large-scale changes for the Republic of Moldova; however, these changes are not possible to implement without the direct involvement of children because, namely, the children are our future. I do not exaggerate when I assert that; only together, i.e. the adults and the children, we can ensure a better future for our country," Mihai Stratan, Director of Energy Efficiency Agency, said.

The Educational Initiative on renewables and energy efficiency is conducted in partnership with the Continuing Education Institute and with the Republican Centre for Children and Youth "Gutta-Club," and initially covered just those communities which decided to have their schools and kindergartens connected to biomass heating systems within the EU-UNDP funded Moldova Energy and Biomass Project. Beginning in 2013, the Course on Renewables and Energy Efficiency has been included in the list of optional school subjects under a decision approved by the Ministry of Education, and is available in all Moldovan schools.

Moldova Energy and Biomass Project is a four-year project implemented from 2011 to 2014. The Project total budget amounts to 14.56 million Euro, of which (14 million Euro is provided by the European Union and 560,000 Euro by UNDP Moldova.

Tabăra de Vară ENERGEL a adunat avocații energiei ECO

Promovarea energiei regenerabile, tehnologiilor moderne a securității energetice

100 copii din clasele a VII-VIII-a din 13 raioane ale țării și UTA Gagauz-Yeri au învățat la Tabăra de Vară Eco ENERGEL, aflată la a treia ediție, cum să producă energie din sursele naturii și cum să o consume eficient. Tabăra de Vară este o inițiativă a Proiectului Energie și Biomasă, finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de PNUD Moldova.

Tinerii promotori ai energiei eco au împărtășit cunoștințele lor cu Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Pirkka Tapiola; Reprezentantul Permanent PNUD în Moldova, Nicola Harrington-Buhay; Directorul Agenției pentru Eficiență Energetică, Mihai Stratan; și copiii acestora, aflați în vizită la Tabăra de Vară ENERGEL.

„Este o plăcere enormă pentru mine și copiii mei să fim aici și să vedem entuziasmul copiilor veniți din toate colțurile țării pentru a promova și utiliza energia regenerabilă. Copiii de la Tabăra de Vară ENERGEL sunt viitorii tineri și adulți care vor lua decizii responsabile pentru viitorul țării. Energia durabilă se dezvoltă doar într-o societate durabilă. Sunt convins că promotorii energiei eco pe care i-am cunoscut azi pot crea și, ulterior, conduce o asemenea societate”, a declarat Pirkka Tapiola, șeful Delegației Uniunii Europene în Moldova.

În perioada 8-18 iulie, în satul Răculești, raionul Criuleni, și-a desfășurat activitățile cea de-a treia ediție a Taberei de Vară ENERGEL, prima având loc în 2012. Tradițional, Tabăra de Vară reunește copii din comunitățile rurale în care proiectul instalează din fonduri europene centrale termice pe biomasă. Ediția din acest an a reunit copiii din satele în care au fost aduse tehnologii eco în perioada 2013-2014.

Copiii de la Tabăra de Vară ENERGEL promovează energia solară într-un mini-spectacol regizat de ei. Imagine: PNUD/Mihail Maciucă.

„Tinerii au fost dintotdeauna veriga schimbării. Tinerii de la Tabăra de Vară ENERGEL sunt promotori valoroși ai energiei regenerabile. Ei știu beneficiile utilizării energiei

solare, eoliene, hidraulice sau din biomasă și le promovează în propria familie, comunitate, țară. Sunt convinsă că își vor face aici noi prieteni și vor pleca de la Tabăra de Vară cu noi cunoștințe, abilități, convingeri ce îi vor ajuta în îndeplinirea cu succes a misiunii de avocați al energiei ECO”, a afirmat Nicola Harrington-Buhay, Reprezentant Permanent PNUD în Moldova.

În anul de învățământ 2013-2014, circa 1500 de elevi din 21 de școli au studiat cursul de regenerabile și eficiență energetică. De la lansarea Proiectului Energie și Biomasă (2011) și până în 2014, acest curs a fost predat în 352 de școli din toate raioanele țării, cuprinzând în total cca 19000 de copii. „Împreună cu colegii de la Delegația Uniunii Europe în Moldova, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Proiectul Energie și Biomasă, inițiem schimbări de amploare pentru Republica Moldova. Aceste schimbări nu sunt posibile fără implicarea directă a copiilor, deoarece ei sunt viitorul nostru și nu exagerez spunând acest lucru. Doar împreună – cei maturi și cei mici – putem asigura un viitor cât mai frumos țării noastre”, susține Mihai Stratan, Directorul Agenției pentru Eficiență Energetică.

Inițiativa educațională pe regenerabile și eficiența energetică este desfășurată în parteneriat cu Institutul de Formare Continuă și Centrul Republican pentru Copii și Tineret „Gutta-Club” și a cuprins la început doar comunitățile ce își conectau școlile, grădinițele la sisteme de încălzire pe biomasă în cadrul Proiectului UE-PNUD „Energie și Biomasă”. Începând cu 2013, cursul de regenerabile și eficiență energetică a fost inclus în lista disciplinelor opționale printr-o decizie a Ministerului Educației și este accesibil pentru toate școlile din Republica Moldova.

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova este un proiect de 4 ani, implementat în 2011-2014. Bugetul total al proiectului este de 14.56 milioane Euro, acordată de Uniunea Europeană (14 milioane Euro) și PNUD Moldova (560000 Euro).

Ambasadorul Uniunii Europene, Pirkka Tapiola, a participat la atelierul de producere a energiei solare și eoliene de la Tabăra de Vară ENERGEL. Imagine: PNUD Moldova/Mihail Maciucă.

A Healthy Youth Population Has Many Benefits for Everyone

The National Campaign “Investing in Youth Health”

Young people in Moldova represent one-quarter of the population. Key challenges faced by young people in Moldova include early and unsafe sexual practices, increasing HIV rates, abuse of tobacco, alcohol and drugs and a lack of communication with their parents. Despite some improvements in access to health information and services, more needs to be done.

On the occasion of the World Population Day on 11 July 2014, the Government of Moldova in partnership with youth organizations and UN Moldova launched a national campaign to raise awareness about risky behaviours and to promote healthy lifestyles among young people in Moldova. The month-long campaign “Investing in Youth Health” ended on the International Youth Day on 12 August, promoted the network of Youth-Friendly Health Centres which provide information and services to young people about a healthy lifestyle, including reproductive health. All existing 38 Youth Friendly Health Centres in Moldova have organized open doors events for young people and youth organizations implementing awareness-raising actions in schools and summer camps.

“The Ministry of Health is committed to involving young people in planning and monitoring policies related to health and well-being. All necessary support will be provided for Youth Friendly Health Centres as part of primary health care (PHC) system to ensure access to quality care and friendly young people,” said Tatiana Zatic, Head of PHC Department at the Ministry of Health.

“It is impressive to see the level of commitment from government, partners and young people

themselves. A healthy youth population has so many benefits not just for young people themselves but for everyone. The campaign is a great way to highlight the opportunities for better access to and knowledge about quality sexual and reproductive health services. It has raised awareness among young people, parents, service providers, policy-makers and opinion formers,” said Ian McFarlane, UNFPA Representative in Moldova at the press conference on occasion of the World Population Day.

The results of the campaign “Investing in Youth Health” were presented in the framework of an outdoor press-conference organized on 12 August in the Stefan cel Mare Public Garden. “Young people need highly reliable information in order to be able to take responsible and informed decisions regarding their health. We hope that in this way more adolescents and young people will access these qualitative and friendly services in order to have a secured and healthy future,” said Nicolae Jelamschi, State Secretary at the Ministry of Health.

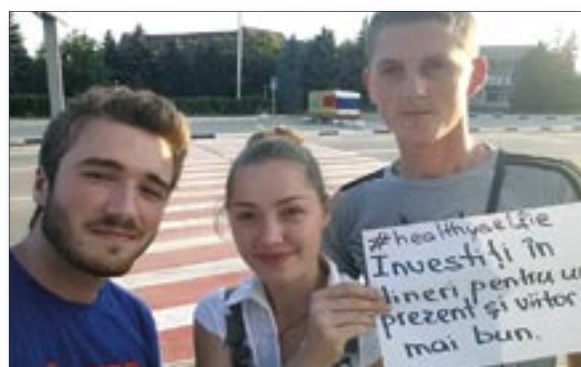
The Minister of Youth and Sport, Octavian Bodişteanu, declared that the celebration of International Youth Day demonstrated once again the role and the importance of young people in Moldovan society.

Doru Curosu, President of the National Youth Council of Moldova, made a call for action to all decision makers and international organizations to invest more in young people, especially in their health. “We address a call for actions and also to young people to be more active and to get involved in community life because the present and the future belong to them,” he said.

As part of the campaign, Moldova joined an innovative global selfie initiative organized by UNFPA. The UNFPA campaign gathered hundreds of #healthyselves from all over the country keeping attention focused on young people and promotion of the healthy lifestyle.

Campaign “Investing in Youth Health” raised awareness about risky behaviours and promoted healthy lifestyles among young people in Moldova. Photo: UNFPA.

Youth from Moldova joined the global selfie initiative. Photo: UNFPA.

O populație tânără sănătoasă aduce mai multe beneficii pentru fiecare

Campania națională „Să investim în sănătatea tinerilor!”

Tinerii reprezintă un sfert din populația Republicii Moldova. Problemele-cheie cu care se confruntă tinerii includ debutul relațiilor sexuale neprotejate la o vârstă timpurie, creșterea ratei HIV, consumul de tutun, alcool, droguri și lipsa comunicării cu părinții. În pofida unor îmbunătățiri legate de accesul la informații despre sănătate și servicii de sănătate, încă multe urmează a fi făcute pentru a depăși dificultățile cu care se confruntă tinerii.

Lansarea campaniei naționale „Să investim în sănătatea tinerilor!”, 11 iulie 2014. Imagine: UNFPA.

sănătatea și bunăstarea lor. Noi vom oferi suportul necesar Centrelor de Sănătate Prietenoase Tinerilor ca parte a sistemului de asistență medicală primară pentru a asigura accesul tuturor tinerilor la servicii calitative și prietenoase”, a declarat Tatiana Zatic, șef de direcție la Ministerul Sănătății.

„Este impresionant să vezi nivelul angajamentului din partea Guvernului, partenerilor și a tinerilor înșiși. O populație tânără sănătoasă are atât de multe beneficii nu

Cu ocazia Zilei Mondiale a Populației, marcată la 11 iulie 2014, Guvernul Republicii Moldova, în parteneriat cu organizațiile de tineret și ONU Moldova, a lansat o campanie națională privind sensibilizarea populației referitor la comportamentele riscante și privind promovarea unui stil de viață sănătos între tinerii din Moldova.

Campania cu durată de o lună de zile, „Să investim în sănătatea tinerilor!”, care s-a încheiat de Ziua Tineretului pe 12 august, a promovat rețeaua Centrelor de Sănătate Prietenoase Tinerilor, care oferă informații și servicii privind sănătatea reproductivă și comportamentul fără risc al tinerilor. Toate cele 38 de Centre de Sănătate Prietenoase Tinerilor existente în Moldova au desfășurat „Ziua ușilor deschise” pentru tineri, iar organizațiile de tineret au realizat acțiuni de sensibilizare în taberele de vară.

„Ministerul Sănătății se angajează să implice tinerii în planificarea și monitorizarea politicilor ce țin de

Tinerii au fost protagoniștii conferinței de presă în aer liber, organizată la 12 august cu ocazia Zilei Internaționale a tinerilor, în Grădina Publică „Ștefan cel Mare”. Imagine: UNFPA.

doar pentru tineri, ci și pentru fiecare. Campania este un mod excelent de a evidenția oportunitățile pentru un acces mai bun și cunoștințe despre servicii de sănătate sexuală și reproductivă de calitate. Aceasta a sensibilizat tinerii, părinții, prestatorii de servicii, decidenții politici și formatorii de opinie”, a declarat, în cadrul conferinței de presă cu ocazia Zilei Mondiale a Populației, Ian McFarlane, Reprezentantul UNFPA în Moldova.

Rezultatele campaniei „Să investim în sănătatea tinerilor!” au fost prezentate în cadrul unei conferințe de presă în aer liber, organizată la 12 august în Grădina Publică „Ștefan cel Mare”. „Tinerii au nevoie de informații extrem de fiabile pentru a putea lua decizii responsabile și informate privind sănătatea lor. Noi sperăm că astfel adolescenții și tinerii vor avea acces la aceste servicii calitative și prietenoase tinerilor pentru a avea un viitor asigurat și sănătos”, a spus Nicolae Jelamschi, Secretarul de Stat la Ministerul Sănătății.

Ministrul Tineretului și Sportului, Octavian Bodișteanu, a declarat că sărbătorirea Zilei Mondiale a Tineretului a demonstrat încă o dată rolul și importanța tinerilor în societatea moldovenească.

Doru Curoșu, Președintele Consiliului Național al Tineretului din Moldova, a chemat la acțiune toți decidenții politici și toate organizațiile internaționale pentru a investi mai mult în tineri, în special în sănătatea lor. „Adresăm de asemenea un apel la acțiune tinerilor ca să fie mai activi și să se implice mai mult în viața comunității, deoarece prezentul și viitorul le aparține”, a declarat Președintele CNTM.

Prin campania „Să investim în sănătatea tinerilor!”, Republica Moldova s-a alăturat inițiativei globale inovative #healthyselves, organizată de UNFPA. Campania UNFPA a colectat sute de #healthyselves din toată țara, focusând atenția asupra tinerilor și promovării modului de viață sănătos.

Better Interaction between Parliament and People Is Key for Democracy in Moldova

“Democracy is First and Foremost about People Participation”

The International Day of Democracy was marked in Orhei in the launch of the 4th constituency office of the Parliament of the Republic of Moldova.

The Parliament of the Republic of Moldova launched its fourth constituency office which aims to foster better interaction and communication between members of Parliament and people from various regions of the country. Earlier, with the support of the UNDP's Moldova Democracy Programme, funded by the Government of Sweden, similar offices have been opened in Comrat, Edineț and Leova. The total cost of the renovation and technical equipping of the four regional offices is estimated at US\$ 70 000.

The four regional constituency offices will help improve the communication between the parliament and people in Moldova. Photo: UNDP Moldova.

“These offices will help Parliament to be closer to people, to their interests and needs. Our goal is to promote participatory democracy by involving people in decision-making. These offices will have a key role to play in communicating with people as well as informing them about Parliament's activity,” said Igor Corman, Speaker of the Parliament of the Republic of Moldova.

The constituency office in Orhei will provide support to people from the districts of Orhei, Telenești, Sângerei, Șoldănești, Rezina, Ungheni, Călărași, Strășeni, Criuleni and Dubăsari without having to travel to Chișinău. With the support of UNDP's Moldova Democracy Programme, the staff of the four offices will be trained in the public administration system, legal and normative acts related to Parliament's activity, gender equality, transparency, communication and information.

“Democracy is first and foremost about people participation. Better interaction between the Parliament and people is a key for democracy in Moldova. The constituency offices will facilitate this dialogue by helping ensure that everyone is engaged and heard,” said Narine Sahakyan, UNDP Deputy Resident Representative in Moldova.

In the Republic of Moldova, UNDP and the UN Agencies are supporting the democratic processes through enhancing the capacities of the Parliament and the Central Electoral Commission to deliver on their vital democratic mandates, helping the state and other actors effectively promote and protect human

rights, supporting decentralization, a proven means of more accountable government and improved services in communities, building confidence across both banks of the Nistru through cooperation around economic and social development as well as advocating for greater representation of women in the political, social and economic life of the country.

Moldova's Democracy Programme, funded by the Government of Sweden, helps enhance the capacity of the Parliament and the Central Electoral Commission of the Republic of Moldova in improving their main functions and making gender and human rights aspects part of the formal political process. Key results of the programme include improved capacities of members of Parliament and staff in organizing parliamentary oversight, legislative techniques, communication and reporting, the formulation and the implementation of the first-ever Strategic Development Plan of the Parliament Secretariat for 2012-2014 and the endowing and modernizing the Parliament's information system with equipment.

The International Day of Democracy is marked every September 15 following the adoption in 2007 of the UN General Assembly resolution 62/7. On this occasion, apart from opening the constituency office of the Parliament of the Republic of Moldova in Orhei, the UN Programme “Women in Politics in Moldova,” implemented by UN Women and UNDP with the financial support of the Government of Sweden, launched an e-nomination platform www.ealider.md to promote women leaders in Moldova.

O interacțiune mai bună dintre Parlament și oameni este cheia democrației în Moldova

Ziua Internațională a Democrației a fost marcată la Orhei

Parlamentul Republicii Moldova a inaugurat, la 16 septembrie 2014, la Orhei, cel de-al patrulea oficiu teritorial de informare, care are drept scop să contribuie la o interacțiune și comunicare mai bună dintre legislativ și oamenii din diferite regiuni ale țării.

Anterior, cu sprijinul Programului PNUD pentru Democrație în Moldova, finanțat de Guvernul Suediei, oficii similare au fost create la Comrat, Edineț și Leova. Costul total al renovării și dotării cu echipament al celor patru oficii teritoriale este de 70 000 dolari SUA.

„Prin intermediul acestor centre, Parlamentul își propune să fie mai aproape de oameni, de interesele și necesitățile acestora. Scopul nostru este să promovăm democrația participativă, să implicăm cetățenii în procesul de luare a deciziilor, iar aceste oficii vor facilita comunicarea noastră cu cetățenii și vor informa activ despre activitatea Parlamentului”, a spus Igor Corman, Președintele Parlamentului Republicii Moldova.

Oficiul teritorial de informare din Orhei va oferi asistență locuitorilor din raioanele Orhei, Telenești, Sângerei, Șoldănești, Rezina, Ungheni, Călărași, Strășeni, Criuleni, Dubăsari, fără a fi nevoie ca ei să se deplaseze la Chișinău. Cu sprijinul Programului PNUD pentru Democrație în Moldova, angajații celor patru oficii vor beneficia de instruire în domeniul sistemului de administrare publică, actelor legislative și normative care stau la baza activității Parlamentului, egalității genurilor, transparenței, comunicării și informării.

Cele patru oficii teritoriale de informare vor contribui la o mai bună comunicare dintre Parlament și oamenii din Moldova.
Imagine: PNUD Moldova.

„Democrația vizează în primul rând participarea oamenilor. O interacțiune mai bună dintre Parlament și oameni este esențială pentru procesele democratice din Moldova. Aceste oficii de informare vor facilita acest dialog prin asigurarea participării și exprimării fiecărui om”, a spus Narine Sahakyan, Reprezentant permanent adjunct, PNUD în Moldova.

În Republica Moldova, PNUD și agențiile Organizației Națiunilor Unite sprijină procesul democratic prin consolidarea capacităților Parlamentului și Comisiei Electorale Centrale în realizarea mandatelor sale democratice vitale, sprijinirea statului și altor actori în promovarea și protejarea eficientă a drepturilor omului, susținerea procesului de descentralizare, o cale demonstrată pentru un guvern mai responsabil și servicii mai bune în comunitate, construirea încrederii dintre cele două maluri ale Nistrului prin cooperare în domeniul dezvoltării social-economice, precum și pledoarie în favoarea unei reprezentări mai mari a femeilor în viața politică, socială și economică a țării.

Programul PNUD pentru Democrație în Moldova, finanțat de Guvernul Suediei, sprijină consolidarea capacităților instituționale ale Parlamentului și Comisiei Electorale Centrale din Republica Moldova în vederea eficientizării principalelor funcții ale acestora și includerii aspectelor de gen și ale drepturilor omului în procesul politic. Rezultatele principale ale programului includ capacități mai bune ale deputaților și funcționarilor parlamentari în domeniul organizării controlului parlamentar, tehnicilor legislative, comunicării și raportării, elaborarea și implementarea primului Plan de Dezvoltare Strategică a Secretariatului Parlamentului 2012-2014, precum și dotarea cu echipament și modernizarea sistemului informațional al Parlamentului.

Ziua Internațională a Democrației este marcată anual începând cu 2007 în urma adoptării rezoluției Adunării Generale ONU 62/7. Cu această ocazie, pe lângă deschiderea Oficiului Teritorial de Informare a Parlamentului Republicii Moldova la Orhei, Programul ONU „Femeile în politică”, implementat de UN Women și PNUD cu sprijinul financiar a Guvernului Suediei, au lansat o platformă de e-nominalizare www.ealider.md pentru promovarea femeilor lidere din Moldova.

For the First Time, the Diaspora Teamed with Civil Servants to Develop Public Policies

The Solution with the Highest Benefits and Lowest Risks for the Republic of Moldova

For the first time in Moldova, 14 young people from the diaspora, who are studying or working abroad, are contributing together with officials from the Government to public policy in the fields of finance, economics and remittances; stock market, pensions and energy.

This way, the economic diaspora is presenting 11 solutions to pressing problems in the Republic of Moldova, such as dependence on the import of all primary energy sources - liquid, solid, gas or electricity; low pensions; high losses accumulated by farmers after natural calamities.

Solutions to these problems have been presented in the public policy seminar "Economic Diaspora in Moldova," which is a first example of collaboration between ministries and the Diaspora to develop public policies on voluntary basis.

Policies will be completed, and for each of them the solution with the highest benefits and lowest risks for the Republic of Moldova and its citizens will be chosen. Finally, policies will be approved and implemented by the Government. Young people involved in policy development will act as remote consultants, on a voluntary basis, along with responsible Ministries.

In this context, Victor Lutenco, Head of Bureau for Diaspora Relations (BRD) said: "The public policy seminar is an innovative event not only for the Republic of Moldova, but also for countries with a large number of people who are settled abroad. Good working practice between BRD and renowned professionals from Diaspora is and can be extended to the whole Government.

The Government and diaspora teamed up to discuss important public policies for Moldova. Photo: gov.md.

Each ministry or institution can benefit from the expertise and skills of our citizens in policy making, as long as we have very active groups who wish to participate and provide their intellectual support."

The public policy seminar "Economic Diaspora in Moldova" aimed to harness international experience of diaspora members and identify socio-economic problems in their country of origin, and solutions that would help the Government to resolve them.

The participants were selected through a competition of policy proposals in the areas of reference, by the seminar organizers, which included members of the Economic Diaspora in Moldova and BRD. They were selected based on the following criteria: consistency with policy making methodology (ex-ante), the selection of priority areas for the development of the country, the quality of the analysis.

Young people who have developed public policies are studying or working in countries such as the Netherlands, France, USA, Latvia, UK, Germany and Poland.

Public policy seminar "Economic Diaspora in Moldova" was held during the "Diaspora Days," during August 28-30 with the support of the Global Joint Programme "Mainstreaming Migration

into National Development Strategies," implemented by the Government of Moldova with the support of the International Organization for Migration (IOM), United Nations Development Programme (UNDP), UN Women and funded by the Swiss Agency for Cooperation and Development.

STUDY "FOREIGNERS' INTEGRATION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA, HATE CRIMES AND DISCRIMINATION"

This study analyses and provides conclusions and solutions in adjusting the normative framework in migration area to the international standards, especially to observance of fundamental rights, non-discrimination, accessibility of information/services, integration in the labour market, increasing the host society's level of tolerance, and respect for foreigners at the public debate level.

The recommendations deriving from this investigation fill in the gaps emerging in the execution of the legal framework on the integration of foreigners. To make the integration policies more sustainable and efficient, it was suggested that a more complex monitoring framework would be developed, which would take into account the entire range of specific indicators, including policy impact indicator.

[http://iom.md/attachments/110_Integ rarea%20strainilor%20in%20RM_FINAL.pdf](http://iom.md/attachments/110_Integ%20rarea%20strainilor%20in%20RM_FINAL.pdf)

În premieră, diaspora elaborează politici publice în echipă cu funcționari publici

Soluțiile cu beneficiile cele mai mari și riscurile cele mai mici pentru Republica Moldova

STUDIUL „INTEGRAREA STRĂINILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA, CRIMELE BAZATE PE URĂ ȘI DISCRIMINAREA”

Studiul analizează și oferă concluzii și soluții în ajustarea cadrului normativ din domeniul migrației la standardele internaționale, în special respectarea drepturilor fundamentale, nediscriminarea, accesibilitatea informațiilor/serviciilor, integrarea în câmpul muncii, ridicarea nivelului de toleranță din partea societății gazdă și a respectului față de cetățenii străini la nivelul discursurilor publice.

Recomandările care derivă din investigație vin să suplinească lacunele care au apărut în procesul de executare a cadrului legal în fiecare domeniu de integrare a străinilor. Iar pentru durabilitatea și eficientizarea politicilor de integrare a fost sugerat elaborarea unui cadru complex de monitorizare care să conțină întregul spectru de indicatori specifici, inclusiv indicatorii de impact al politicilor.

Pentru prima dată în Republica Moldova, 14 tineri din diasporă, care studiază sau muncesc peste hotarele țării, contribuie la realizarea politicilor publice în domeniile finanțe, economie și remitențe; bursa de valori, pensii și energetică, alături de funcționarii publici din Guvern.

Astfel, membrii diasporii economice propun 11 soluții la probleme stringente din Republicii Moldova, precum dependența de importul tuturor surselor primare de energie – lichide, solide, gaz sau electricitate; pensiile mici; pierderile înalte acumulate de producătorii agricoli în urma calamităților naturale.

Soluțiile pentru aceste probleme au fost prezentate în cadrul Seminarului de politici publice „Diaspora economică pentru Moldova”, care este un prim exemplu de colaborare între ministere și diasporă la elaborarea de politici în bază de voluntariat.

Politicile vor fi finalizate și pentru fiecare dintre ele va fi aleasă soluția cu beneficiile cele mai mari și riscurile cele mai mici pentru Republica Moldova și cetățenii săi. Într-o ultimă etapă, politicile vor fi aprobate și implementate de către Guvern. Tinerii implicați în dezvoltarea politicilor vor activa în calitate de consultanți la distanță, în bază de voluntariat, pe lângă ministerele responsabile.

În acest context, Victor Lutenco, șeful Biroului pentru relații cu diaspora (BRD), a menționat: „Seminarul de politici publice este un eveniment inovativ nu numai pentru Republica Moldova, ci și pentru țările care au un număr mare de cetățeni stabiliți în afara țării. Această practică bună de lucru dintre BRD și profesioniști de renume din diasporă poate fi și este extinsă asupra întregului Guvern. Fiecare minister sau instituție poate beneficia de expertiza și abilitățile cetățenilor noștri în elaborarea de politici, cu atât mai mult cu cât avem grupuri foarte active, care doresc să se implice și să ofere suportul lor intelectual”.

Seminarul de politici publice „Diaspora economică pentru Moldova” are drept scop valorificarea

Seminarul „Diaspora economică pentru Moldova” este un exemplu de colaborare dintre ministere și diasporă pentru elaborarea unor politici publice.
Imagine: gov.md.

experienței internaționale a membrilor diasporii în identificarea problemelor social-economice din țara lor de origine, dar și a soluțiilor care ar ajuta Guvernul Republicii Moldova la rezolvarea acestora.

Participanții la seminar au fost selectați în urma unui concurs de propuneri de politici publice în domeniile de referință de către echipa de organizare a seminarului, din care fac parte membrii grupului „Diaspora Economică pentru Moldova” și BRD. Aceștia au fost selectați în baza următoarelor criterii de selecție: concordanța cu metodologia de elaborare a politicilor (ex-ante), alegerea domeniilor prioritare pentru dezvoltarea țării, calitatea analizei efectuate.

Tinerii care au elaborat politicile publice studiază sau muncesc în țări precum Olanda, Franța, Statele Unite ale Americii, Letonia, Marea Britanie, Germania, Polonia.

Seminarul de politici publice „Diaspora economică pentru Moldova” s-a desfășurat în cadrul Zilelor Diasporii, din 28-30 august, cu susținerea Programului Comun Global „Integrarea Migrației în Strategiile Naționale de Dezvoltare”, implementat de Guvernul Republicii Moldova cu sprijinul Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM), Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), UN Women și finanțat de Agenția Elvețiană pentru Cooperare și Dezvoltare.

WHO Capacity Building Efforts and Technical Support to Improve Health in the Transnistrian Region of Moldova

As per its health mandate the World Health Organization (WHO) has scaled up since 2012 its technical support to the Transnistrian region. The activities are integral part of Biennial Collaborative Agreement signed between the WHO Regional Office for Europe and the Republic of Moldova, and financially supported by various partners. In dealing with health issues, the WHO aims at improving the access of population from all Moldova to quality, evidence-based and cost-efficient health services, through a health system approach, focusing on leadership, human resources, service delivery, financing and using health data for policy making, with consistent efforts on both sides of the Dniester River, thus ensuring sustainability, quality and cross-comparability of data.

Sharing the norms and standards plays an integral part of the everyday work. In its approach, the WHO employs interventions based on human rights and gender-mainstreaming. In the past years the activities have targeted various areas including maternal and perinatal care, vaccine preventable diseases, health system review with focus on health financing. At the same time the activities in the areas of HIV/AIDS and tuberculosis control are continued with refreshed focus including facilitating access to treatment.

In the area of **perinatal care**, the WHO near-miss case review (NMCR) tool – part of the Beyond the Numbers (BTN) methodology – was introduced to obstetricians, gynecologists and neonatologists, while also touching upon pre-service graduate and undergraduate training, clinical standards of care, and institutional guidelines. The review is piloted in maternal and child healthcare (MCH) centers in Tiraspol and Bender, with the Quality of inpatient and outpatient

MCH services assessment report findings presenting recommendations for actions. A follow-up mission on NMCR implementation thereafter assessed the system bottlenecks jeopardizing the implementation of the NMCR methodology and ways to avert those in the future, as outlined in a short-term action plan for NMCR implementation that is aimed to improve the capacities of the professionals, the quality of the offered care and better health outcomes for mothers and newborns.

WHO has been facilitating the exposure of health care managers and providers from left bank to relevant WHO international standards. There was a multi-country meeting on “Improving the quality of antenatal and postpartum care and referral system” in 2013, targeting relevant health professionals, to learn from the experience of other European countries. Senior professionals from obstetrics-gynecology participated in the WHO meeting on “Impact of the implementation of the BTN approach in improving maternal and perinatal health” in 2014, to exchange country experiences, lessons learned, technical and non-technical barriers to BTN implementation and perinatal audit implementation.

Both trainings improved communication between the MCH professionals from both banks of the river, with clinical protocols on the management of hemorrhage, hypertension and induced labor being approved. It contributed to further BTN implementation through working visits to pilot sites to provide overall guidance, identify bottlenecks and provide technical feedback that had a positive impact on daily practices, on improvement of the offered care at hospital and ambulatory services’ level, as well as the better outcomes for pregnant women, mothers and newborns.

In the area of perinatal care, WHO was introduced the near-miss case review to obstetricians, gynecologists and neonatologists, while also touching upon pre-service graduate and undergraduate training, clinical standards of care, and institutional guidelines. Photo: WHO.

► continue in pag. 14

WHO Capacity Building Efforts and Technical Support

► continue from pag. 13

Jointly with UNICEF, there was an Effective Perinatal Care training course for professionals from Tiraspol and Bender maternities in 2014 to promote Individual, Family and Community involvement in maternal, newborn, child and adolescent health, as discussed with professional groups and representatives of central authorities in the areas of health, social protection, education etc. There is ongoing work to support the development of an Action Plan to reduce the smoking habits among pregnant women that will have positive impact on women and newborn health.

In the field of **vaccination**, WHO conducted a comprehensive immunization program review in Transnistria region in April 2014, making use of standard WHO questionnaires contextualized to meet local needs. It included a desk review, meetings and field visits to selected regions and sites. The mission focused on eight major areas of intervention: (i) management, coordination, service delivery and impact of health reforms; (ii) immunization strategies, policies and schedule; (iii) immunization coverage and monitoring; (iv) surveillance for vaccine-preventable diseases; (v) immunization quality and safety; (vi) procurement of vaccines; (vii) advocacy and communication; and (viii) financing and sustainability.

There was training conducted in effective vaccine management for mid-level immunization managers in August 2013. The key topics included current vaccine policy papers and strategies, both regional and local, issues related to the management of cold chain, vaccine preparation and storing, vaccines stocks and distribution, and vaccine waste. It featured plenary presentations followed by group work and individual assignments, field visits to selected clinical facilities for hands-on training in vaccine management and to the central vaccine store.

Printed materials to raise public awareness about vaccination (global immunization week poster) have been contextualized and shared with relevant health, social and education facilities in TR. There are outbreak communication and vaccine contraindication workshops scheduled for later in 2014, in the run-up to the vaccine information statement development process.

Jointly with Global Alliance for Vaccines and Immunization (GAVI Alliance) Secretariat, WHO conducted a GAVI graduation follow-up and National Regulatory Authority assessment missions in early 2014, focusing, among other, on immunization program financing and sustainability in Transnistria region. Some other topics raised were the vaccine procurement, vaccine prices, quality assurance,

The WHO mission regarding immunization programme was focused on eight major areas of intervention, including management, coordination, service delivery and impact of health reforms, immunization strategies, policies and schedule, etc. Photo: WHO.

financial burden of new vaccines, capacity building needs, as well as the GAVI graduation support grant. There was a post-implementation evaluation of rotavirus vaccine (2013) report with recommendations shared for action, while scheduling a pneumococcal vaccine post-introduction evaluation for late 2014.

Moreover, there were activities related to the **health system strengthening**. In 2012 the rapid assessment of health system was conducted with follow-up discussions with authorities on how to facilitate better access to care, ensure necessary resources including human resources and learn from international experience. Further the aspects on health financing were targeted in early 2014 with focus on overall situation and capacity building on the concepts of health financing, situation in Europe and development of health insurance system. The discussions laid down key health system challenges and issues, while providing recommendations for future actions to strengthen health system functions.

In the area of **communicable diseases**, WHO conducted a comprehensive national TB program review in Moldova, including Transnistria region and prisons there, in 2013, providing important recommendations for actions, including a strategic plan for outpatient care, which were taken into account when developing GFATM applications for HIV and TB grants drafted in 2014. Moreover, WHO facilitated a one-year Global Drug Facility application for first-line drugs for adults from left bank and pediatric doses for the whole country to cover 2015 needs – to be renewed on an annual basis up to three years – as well as operational research capacity building for national program managers.

WHO stands ready to further support health system reforms in specific areas of interest to move towards Universal Health Coverage, share best practices and apply norms and standards to best cater to the health needs of the population.

Eforturile OMS în dezvoltarea capacităților și suport tehnic pentru îmbunătățirea sănătății în regiunea transnistreană a țării

Conform mandatului său în domeniul sănătății, din 2012 Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și-a extins suportul tehnic și în regiunea transnistreană a țării. Activitățile fac parte din Acordul Bienal de Colaborare semnat între Biroul Regional OMS pentru Europa și Republica Moldova, fiind susținute financiar de diverși parteneri.

Abordând problemele de sănătate, OMS își propune drept scop să îmbunătățească accesul populației din întreaga Moldova la servicii medicale de calitate, cost-eficiente și bazate pe dovezi, abordând principiul sistemului de sănătate, axându-se pe leadership, resurse umane, prestare de servicii, finanțare și utilizare a datelor la elaborarea politicilor, cu eforturi consistente de pe ambele maluri ale Nistrului, astfel asigurând durabilitatea, calitatea și comparabilitatea datelor.

Împărtășirea normelor și standardelor reprezintă o parte integrală a activității de zi cu zi. În abordarea sa, OMS utilizează intervenții bazate pe drepturile omului și integrarea dimensiunii de gen. În ultimii ani, activitățile s-au axat pe diverse domenii, inclusiv asistența maternă și perinatală, maladiile dirijate prin vaccinuri, evaluarea sistemului de sănătate cu accent pe finanțare. În același timp, au continuat activitățile în domenii precum HIV/SIDA controlul tuberculozei și accesul la tratament.

În domeniul **asistenței perinatale**, instrumentul OMS de evaluare a cazurilor de proximitate la deces matern, parte componentă a metodologiei *Dincolo de Cifre* (engleză – BTN), a fost prezentat obstetricienilor, ginecologilor, neonatologilor, punându-se accent și pe instruirea preuniversitară și universitară, standardele clinice și regulamente instituționale. Evaluarea propriu-zisă a cazurilor de proximitate la deces matern se realizează la ora actuală în cadrul unui proiect-pilot implementat la maternitățile din Tiraspol

și Bender, în care se țin cont și de concluziile și recomandările Raportului de evaluare a calității serviciilor de ambulator și celor spitalicești pentru mame și copii. O misiune OMS de monitorizare a evaluat barierele de sistem ce fac dificilă implementarea metodologiei date și căile de evitare a acestora pe viitor, conform celor stipulate într-un Plan de acțiuni pe termen scurt de implementare a instrumentului dat, ce-și propune să îmbunătățească capacitățile specialiștilor, calitatea asistenței medicale, dar și rezultatele privind sănătatea mamelor și a nou-născuților.

Echipa OMS a adus la cunoștința managerilor și prestatorilor de servicii de pe malul stâng standardele internaționale relevante ale OMS. În 2013 specialiștii de pe malul stâng au învățat din experiența țărilor europene în cadrul unei ședințe internaționale cu privire la îmbunătățirea calității asistenței antenatale și postpartum, precum și a sistemului de referire. Nu în ultimul rând, conducătorii din domeniul obstetricii și ginecologiei au participat în 2014 la ședința OMS vizând impactul implementării abordării metodologiei *Dincolo de Cifre* în îmbunătățirea sănătății materne și perinatale, făcând schimb de experiență, informându-se despre bariere tehnice și netehnice în aplicarea metodologiei BTN, implementarea auditului perinatal. Ambele traininguri au îmbunătățit comunicarea dintre specialiștii din domeniul sănătății mamei și copilului de pe ambele maluri ale Nistrului, fiind aprobate în același timp și protocoalele clinice cu privire la managementul hemoragiei, hipertensiunii și travaliului indus. Acest fapt a

contribuit la implementarea în continuare a metodologiei *Dincolo de Cifre* prin intermediul unor vizite de lucru în instituțiile-pilot pentru a ghida procesul de implementare, identifica greutățile și de a oferi comentarii tehnice, care au avut un impact pozitiv

Misiunea OMS de evaluare comprehensivă a Programului de imunizări din regiunea transnistreană, aprilie 2014. Imagine: OMS.

► continuare în pag. 16

Eforturile OMS în dezvoltarea capacităților și suport tehnic pentru îmbunătățirea sănătății în regiunea transnistreană a țării

► continuare din pag. 15

asupra practicilor zilnice, îmbunătățirii asistenței oferite la nivel de servicii de ambulator și spitalicești, cât și asupra rezultatelor mai bune pentru femeile gravide, mame și nou-născuți.

De asemenea, în parteneriat cu UNICEF, în 2014 specialiștii din maternitățile din Tiraspol și Bender au beneficiat de instruiți în domeniul îngrijirii perinatale efective. În susținerea celorlalte programe, a fost lansată o inițiativă orientată spre promovarea implicării persoanelor, familiei și a comunității în sănătatea maternă, a nou-născutului, copilului și adolescentului, conform celor discutate cu grupurile profesionale și reprezentanții autorităților centrale în domeniul sănătății, protecției sociale, educației etc. De asemenea, pe malul stâng se realizează în continuare activități de suport în elaborarea Planului de Acțiuni pentru reducerea fumatului în rândul gravidelor, ceea ce va avea un impact pozitiv asupra sănătății femeilor și a nou-născuților.

În domeniul **vaccinării**, OMS a realizat o evaluare comprehensivă a programului de imunizări din regiunea transnistreană în aprilie 2014, utilizând chestionarele standard ale OMS contextualizate pentru a întruni necesitățile locale. Aceasta a inclus o evaluare din oficiu, ședințe și vizite în teritoriu în anumite regiuni și locații. În august 2013 au managerii de nivel mediu din domeniu au participat la cursul de instruire în domeniul managementului efectiv al imunizării. Subiectele-cheie s-au referit la documentele de politici și strategiile curente în domeniul vaccinurilor, atât cele regionale, cât și locale, problemele ce țin de managementul lanțului rece, pregătirea și depozitarea vaccinurilor, stocurile și distribuirea de vaccinuri, deșeurile. În ceea ce privește activitățile de informare, Posterul dedicat Săptămânii mondiale a Imunizării a fost distribuit în cadrul instituțiilor medicale, sociale și de învățământ relevante. Pentru a doua parte a anului 2014 sunt planificate ateliere de lucru privind contraindicația vaccinării și comunicarea în situații de criză.

Împreună cu Secretariatul Alianței Globale pentru Vaccinuri și Imunizare (Alianța GAVI), OMS a desfășurat la începutul anului 2014 o misiune de evaluare pentru a urmări retragerea GAVI

și o misiune de evaluare a Autorității Naționale de Reglementare, axându-se printre altele pe finanțarea și durabilitatea programului de imunizare în regiunea Transnistriei.

Mai mult ca atât, au fost realizate și activități cu privire la **fortificarea sistemului de sănătate**. În 2012 s-a efectuat evaluarea rapidă a sistemului de sănătate, fiind urmată de discuții cu autoritățile privind modul de facilitare a unui acces mai bun la asistență medicală, asigurare a resurselor necesare, inclusiv a celor umane și preluarea experienței altor țări. La începutul lui 2014, au fost abordate și aspectele de finanțare a sistemului, axându-se pe situația generală și dezvoltarea capacităților vizând conceptele de finanțare în sănătate, situația în Europa și dezvoltarea sistemului de asigurări în sănătate. Discuțiile purtate au relevat provocările și problemele-cheie ale sistemului de sănătate, oferind și recomandări pentru acțiuni de viitor în fortificarea funcțiilor sistemului de sănătate.

În ceea ce privește domeniul **bolilor transmisibile**, în 2013, OMS a realizat o evaluare națională a programului TB în Moldova, inclusiv Transnistria și închisorile din regiune, oferind recomandări importante, inclusiv un plan strategic pentru asistența medicală de ambulator, ce au fost luate în vedere la elaborarea cererilor prezentate către GFATM pentru granturile HIV și TB elaborate în 2014. Mai mult ca atât, OMS a facilitat o cerere pentru un an înaintată la *Global Drug Facility* pentru medicamentele de primă linie pentru adulții de pe malul stâng și doze pediatrice pentru întreaga țară, pentru a acoperi necesitățile din 2015 (cerere ce urmează a fi reînnoită în fiecare an în următorii trei ani), precum și dezvoltarea capacităților de cercetare operațională pentru managerii programului național.

OMS este gata să susțină în continuare reformele sistemului de sănătate în domenii specifice de interes pentru a avansa în realizarea obiectivului de acoperire universală cu servicii medicale, împărtășirea celor mai bune practici și aplicarea normelor și standardelor pentru a satisface mai bine necesitățile populației în ceea ce privește sănătatea.

UNICEF Launches Campaign to Mark 25-Year Anniversary of the Convention on the Rights of the Child in Moldova

“We Chose to Launch the Campaign with a Sport Event, as ‘in Sport All Children are Equal’

A friendly youth soccer match, organized by UNICEF and the Football Federation of Moldova, kicked off a campaign celebrating 25 years of the UN Convention on the Rights of the Child (CRC) in the country.

CRC is the only international treaty ratified by the largest number of countries in the world and is aimed at protecting children and giving them equal rights. Moldova signed the CRC in 1993.

The football match brought together 30 players – girls and boys between the ages of 12 to 14. Three hundred children, mostly from vulnerable families, residential institutions, children with disabilities, and children from the Association of Special Olympics from Chisinau, watched the game and cheered on the players.

“We chose to launch the campaign with a sporting event, as in sport all children are equal,” said Nune Mangasaryan, UNICEF Representative in Moldova. “We adults – parents, teachers, policy makers and the community – bear responsibility for children in order to ensure them a happy childhood and give them the best start in life for the future.”

The Football Federation of Moldova granted a recognition diploma to UNICEF for the contribution towards the realization of child rights in the country. Photo: UNICEF Moldova.

The campaign is organized by UNICEF in Moldova and will run for two months. It aims to review the progress made in the lives of children in the last two decades, and to draw public attention to the challenges they face. The campaign is also aligned with global CRC anniversary events organized by UNICEF throughout 2014, a year themed as ‘Year of Innovation for Children’.

In Moldova, UNICEF will organize several public events involving children and opinion leaders. Public service announcements will be promoted and celebrities will be involved in public speeches to increase the knowledge and understanding of child rights in the country. The campaign will culminate in a special event on 20 November, 2014, the anniversary of the CRC, in which UNICEF will present awards to child rights champions in the country.

A soccer friendly game kicked off the UNICEF campaign dedicated to the 25th anniversary of the Convention on the Rights of the Child. Photo: UNICEF Moldova.

UNICEF a lansat campania „25 de ani cu dreptul. Cu dreptul copilului”

„Am ales să dăm startul campaniei printr-un eveniment de fotbal, deoarece în fotbal toți copiii sunt egali”

Un meci amical de fotbal dintre echipele naționale de fete și băieți, organizat de UNICEF Moldova în parteneriat cu Federația Moldovenească de Fotbal, a dat startul campaniei dedicată aniversării a 25-a de la adoptarea în anul 1989 a Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului (CDC).

Convenția cu privire la Drepturile Copilului este unicul document internațional ratificat de cel mai mare număr de țări din lume, având scopul de a proteja copiii și a le oferi drepturi egale.

Meciul de fotbal de la Chișinău, consacrat aniversării adoptării CDC, a reunit peste 30 de jucători – fete și băieți – cu vârste cuprinse între 12 și 14 ani, având în calitate de spectatori circa 300 de copii din toată țara, în mare parte din familii vulnerabile, din instituții rezidențiale, copii cu dizabilități și copii de la Asociația Olimpicilor Speciali din Chișinău.

„Am ales să dăm startul campaniei printr-un eveniment de fotbal, deoarece în fotbal toți copiii sunt egali. Convenția cu privire la Drepturile Copilului prevede că toți copiii, indiferent de statut social, dizabilitate, etnie sau mediu de trai au drepturi egale”

Aproape 300 de copii din toată țara au asistat la meciul de fotbal, care a lansat campania dedicată aniversării CDC.

a menționat Nune Mangasaryan, Reprezentantul UNICEF în Moldova, la deschiderea evenimentului. „Noi, maturii – părinți, pedagogi, factori de decizie și întreaga comunitate – purtăm responsabilitate în fața copiilor pentru a le asigura o copilărie fericită și a le oferi șansa unui viitor sănătos”.

Campania „25 de ani cu dreptul. Cu dreptul copilului” este organizată de UNICEF Moldova și se va desfășura timp de două luni de zile, cu scopul de a trece în revistă principalele progrese din viața copiilor din ultimele două decenii, dar și de a atrage atenția asupra problemelor cu care se confruntă aceștia. Campania se aliniază evenimentelor globale organizate de UNICEF pe parcursul anului 2014, declarat Anul Inovațiilor pentru Copii.

În Republica Moldova, cu ocazia celor 25 de ani de la adoptarea Convenției cu privire la Drepturile Copilului, sunt organizate mai multe evenimente publice cu implicarea copiilor și liderilor de opinie, sunt difuzate spoturi video, au loc dezbateri publice pentru a atrage atenția asupra diverselor aspecte din viața copiilor. Campania va culmina cu un eveniment special organizat pe data de 20 noiembrie, chiar de ziua de naștere a Convenției, în cadrul căruia UNICEF va premia campionii Drepturilor Copilului din țara noastră.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului este în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993.

Copiii de la Centrul „ARTICO” din Chișinău au dat start evenimentului printr-un show de excepție. Imagine: UNICEF Moldova.

The First Studies on Migration of Health Professionals were Conducted with WHO Support

“Better Managing the Mobility of Health Professionals in the Republic of Moldova”

A series of studies regarding the migration of health professionals from the Republic of Moldova on different aspects were conducted within the framework of the WHO initiative “Better managing the mobility of health professionals in the Republic of Moldova” funded by the European Union.

The studies aim to expand the information and knowledge base on migration of Moldovan health professionals, in order to provide an improved basis for decision-making concerning policies in the area of human resources for health and evidence-based actions by Moldovan authorities. The results and recommendations of the reports will contribute to the development of mechanisms and interventions to keep health professionals in the system and prevent them emigrating. There are no recent studies on human resources in the health system have been conducted in Moldova.

“The cost of training health professionals in the Republic of Moldova” – the study aimed to assess the investment in medical training per graduate (doctors and nurses) and the estimated cost of the brain drain and brain waste to facilitate the development of further policies and strategies in human resources in the health system. The results of the study were presented in June 2014 in Chisinau. The round table event was attended by parliamentarians, representatives and decision makers from the Ministry of Health, the Ministry of Education, and the Ministry of Finance.

The Republic of Moldova registers a net financial loss resulting from the costs associated with medical and nursing training but up until now detailed information was scarce. If migration takes place over a long period of time, the losses also include years of service that migrant health professionals would have provided to the home country. The study found evidence of the efficient use of resources invested in training health professionals; state-funded training that does not firmly oblige students to work for the Moldovan health system following graduation; unbalanced admission for state-sponsored and fee-paying students in medical education institutions; opportunities for funding bodies to save on health professionals’ training. Better cost information has relevance for monitoring of resource consumption (useful for training institutions); the definition of funding mechanisms (useful for the Ministry of Health and the Ministry of Finance); the pricing of health professionals’ training. The study’s recommendations are relevant for policy-makers to improve policies in the field of human resources for health.

“Health workers originating from the Republic of Moldova who live and work in Romania.” The aim of the study is

to analyze the situation of the health professionals originating from the Republic of Moldova who work in the Romanian health system including factors motivating emigration; their professional and social integration; and their prospects of return. The results of the study were launched by the Moldovan Ministry of Health and WHO at a roundtable meeting in June 2014.

The meeting brought together representatives of the Ministry of Health, professional medical associations, the European Union, international organizations and related projects in the area.

The survey highlighted a number of push factors, including a lack of motivating working conditions in the Moldovan health system; insufficient remuneration to ensure a minimum standard of living; a lack of prospects for career growth; the unfriendly attitude of administration and staff of institutions to which young specialists were assigned; dissatisfaction with the sociopolitical situation; the economic crisis. The pull factors of the Romanian health system include job vacancies and more chances to practice the chosen specialty; more possibilities for professional growth and career development; more attractive remuneration offering the possibility of a decent living and the prospect of a secure future for a family; etc. The results of the study may be used to develop strategic recommendations to streamline labour-force management in the Moldovan national health system.

The migration of health professionals from the Republic of Moldova to selected European Union countries, with a particular focus on Italy - the study aims to gain insight into the reasons why Moldovan health professionals migrate to EU member states, the push, pull and stick factors, and health professionals’ possibility and experience to get their requalification abroad. The study results will serve as a basis to provide recommendations to develop policies and interventions encouraging these migrants to return and work in the health system of the Republic of Moldova or to recommend interventions assisting them to work abroad

Launch of the study on the health professionals from the Republic of Moldova who live and work in Romania. Photo: WHO.

Primele studii în domeniul migrației cadrelor medicale realizate cu sprijinul OMS

„Îmbunătățirea managementului mobilității cadrelor medicale din Moldova”

O serie de studii privind diverse aspecte ale migrației lucrătorilor medicali din Republica Moldova au fost realizate în cadrul Proiectului implementat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) „Îmbunătățirea managementului mobilității cadrelor medicale din Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană.

Studiile au drept obiectiv extinderea cunoștințelor privind migrația cadrelor medicale și asigurarea unei baze mai bune pentru luarea deciziilor privind politicile din domeniul resurselor umane în sănătate. Rezultatele și recomandările acestora vor contribui la elaborarea mecanismelor și a intervențiilor de reținere a lucrătorilor medicali și prevenirea fenomenului de migrație. În țară nici un studiu recent nu a fost realizat în domeniul migrației cadrelor medicale.

„Costul instruirii cadrelor medicale în Republica Moldova”: scopul studiului este de a estima costurile de instruire pentru medici și asistenți medicali în Republica Moldova și evaluarea costurilor prognozate ale exodului de creieri și irosirii de inteligență per medic și asistent medical care migrează. Studiul a fost lansat în iunie 2014 în cadrul unui eveniment la care au participat parlamentari, reprezentanți și factori de decizie de la Ministerele Sănătății, Educației și Finanțelor.

Republica Moldova înregistrează o pierdere financiară netă, fapt ce rezultă și din costurile aferente pregătirii medicilor sau asistenților medicali. În cazul unui fenomen migrațional de durată, pierderile ar include anii de muncă pe care lucrătorii medicali migranți ar fi putut să-i ofere țării de origine. Studiul relevă următoarele: utilizarea eficientă a resurselor destinate instruirii cadrelor medicale; existența unei obligațiuni mai ferme pentru studenții care au studiat

cu finanțare de la buget de a lucra după absolvire în sistemul național de sănătate; admiterea neechilibrată la studii a studenților la buget și a celor cu studii în bază de contract. Informațiile cu privire la costuri sunt relevante pentru monitorizarea consumului de resurse (utilă pentru instituțiile de învățământ); definirea mecanismelor de finanțare (utilă pentru Ministerele Sănătății și Finanțelor); stabilirea prețului pentru studii, dar și pentru factorii de decizie la îmbunătățirea politicilor în domeniu.

Studiul „Lucrătorii medicali originari din Republica Moldova care locuiesc și activează în România”

a avut drept scop cercetarea situației cadrelor medicale din Republica Moldova care activează în sistemul de sănătate din România, factorii motivaționali ai emigrării, integrarea profesională și socială a acestora, precum și perspectivele de reîntoarcere. Rezultatele cercetării au fost prezentate în iunie 2014 în cadrul unei mese rotunde, la care au participat reprezentanți ai Ministerului Sănătății, asociațiilor medicale profesionale, ai Delegației Uniunii Europene, organizațiilor internaționale și alte proiecte din domeniu.

Cercetarea a evidențiat mai mulți factori de respingere, printre care condițiile de muncă puțin motivante, remunerarea insuficientă, lipsa perspectivelor de dezvoltare profesională, atitudine neprietenoasă în instituții, situația social-politică și economică. Printre factorii de atracție ai sistemului de sănătate din România se numără locurile vacante și șansele mai mari de a practica specialitatea dorită, creșterea profesională și dezvoltarea carierei, remunerarea atractivă, posibilități mai mari de a practica în mod privat, sentiment de siguranță și programe atractive de susținere din partea statului etc. Rezultatele prezentate în studiu pot fi utilizate la

elaborarea recomandărilor strategice privind managementul resurselor umane în sănătate.

Studiul „Migrația cadrelor medicale din Republica Moldova în anumite țări ale Uniunii Europene, în special în Italia” are drept scop cunoașterea motivelor plecării cadrelor medicale din Republica Moldova spre statele Uniunii Europene, posibilitatea și experiența acestora în obținerea calificărilor peste hotare. Rezultatele studiului vor servi drept bază pentru recomandările cu privire la elaborarea de politici și intervenții care să încurajeze migranții să revină (temporar sau permanent) și să activeze în sistemul de sănătate din

Lansarea primului studiu privind costurile instruirii cadrelor medicale din Republica Moldova. Imagine: OMS.

Strengthening the Food Safety Sector in Moldova

Getting Maximum Benefits from the Trade Liberalization with the European Union

The Ministry of Agriculture and Food Industry (MAFI) of the Republic of Moldova, with the technical support of the Food and Agriculture Organization of the United Nations, began to implement the technical cooperation project „Support to Strengthening the Food Safety Sector in Moldova” from September 2014 through to December 2015. The total project budget costs 400,000 USD.

The objective of the project is to strengthen the food safety sector in line with international and EU standards that would contribute to the achievement of a higher level of consumer protection against food-borne diseases and improve the competitiveness of Moldovan products for better regional trade integration.

The project is to support the efforts of the Government of the Republic of Moldova in the process of food safety sector restructuring and modernization as reflected in a number of key country policy documents such as the National Strategy for Agriculture and Rural Development (2014-2020) and Strategy for Food Safety (2011-2015). Strengthening capacities in food safety sector is particularly important and necessary in the context of the Moldova's commitments taken within the Deep and Comprehensive Free Trade Agreement as well as from the perspective of getting maximum benefits from the trade liberalization with the European Union.

The project is fully compliant with the Country Programming Framework agreed between the Government of Moldova and FAO which sets the priority of FAO intervention in the country through 2014-2015. The project was also designed to support the collective efforts of the UN Family to assist Moldova in addressing the major country development challenges as agreed in the Partnership Framework United Nations – Republic of Moldova (2013-2017).

The project activities have been elaborated to achieve the following specific objectives: (i) Harmonize the legal and normative framework as per *acquis communautaire*; (ii) Strengthen the institutional capacities in consistent application of the risk analysis framework by assessing, managing and communicating the risks; (iii) Facilitate awareness raising of the food business operators regarding the new sanitary and hygienic requirements and their sole responsibilities for food safety as well as

prepare for implementation of the Codex Alimentarius recommendations on food hygiene and food safety management systems based on HACCP principles; (iv) Strengthen national Codex structures (National Codex Focal Point and National Codex Committee).

This technical assistance project will include workshops, training courses, study visits, individual consultancies and on-the-job practical lessons on applying HACCP and traceability systems. Also, the project will include elaboration and/or improvement of harmonized legal and normative acts, risk analysis policies and strategies for selected value chains, a food safety emergency response plan and operational protocols, frame and operations of risk-based inspection and food recall, food hazards monitoring system, guides for good hygiene practices for FBOS, a guide for the activities of the national Codex structures. Additionally, networks on chemical and microbiological food safety risk assessment will be established from the existing research institutions and a mechanism will be created for connecting their programmes to food safety risk management and to developing the country's position for Codex.

The project will provide technical support to various target beneficiary groups, including governmental institutions with functions related to policy formulation, control and inspection (Ministry of Agriculture and Food Industry, Ministry of Health, National Food Safety Agency, National Centre for Public Health, etc.), civil society (producer associations, non-governmental organizations), food operators along the food chain (mainly processors) and education and research institutions (Academy of Sciences, Agrarian University, Technical University, Institute for Scientific Research and Technology Design).

FAO supports food safety in Moldova in line with international and EU standards. Photo: MAFI.

Fortificarea sectorului de siguranță a alimentelor în Moldova

Reformarea și modernizarea sectorului de siguranță a alimentelor aduce beneficii cetățenilor

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), cu suportul tehnic al Organizației Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO), va implementa proiectul de cooperare tehnică „Suport pentru Fortificarea Sectorului de Siguranță a Alimentelor” în perioada septembrie 2014- decembrie 2015. Valoarea totală a proiectului este de 400 mii de dolari SUA.

Siguranța alimentelor în Republica Moldova trebuie să răspundă standardelor internaționale și ale Uniunii Europene. Imagine: MAFI.

Obiectivul proiectului este de a consolida sectorul de siguranță a alimentelor conform standardelor internaționale și ale Uniunii Europene și, în rezultat, de a atinge un nivel mai înalt de protecție a consumatorilor față de bolile transmise pe cale alimentară și de a spori competitivitatea produselor pentru o integrare comercială mai profundă în regiune.

Proiectul susține eforturile Guvernului Republicii Moldova în procesul de reformare și modernizare a sectorului de siguranță a alimentelor, prevăzut atât în Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală (2014-2020), cât și în Strategia în domeniul Siguranței Alimentelor (2011-2015). Sporirea capacităților în acest sector este mai ales importantă și necesară în contextul angajamentelor asumate de Moldova în cadrul Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, dar și din perspectiva obținerii unui beneficiu maxim de pe urma liberalizării comerțului cu Uniunea Europeană.

Proiectul este în deplină concordanță cu Programul Cadru de Țară agreat între Guvernul Republicii Moldova și FAO, care stabilește prioritățile de intervenții FAO în țară pentru perioada 2014-2015. Proiectul a fost elaborat de asemenea pentru a susține efortul colectiv al Familiei ONU de a sprijini Moldova în abordarea provocărilor majore de dezvoltare ale țării conform Cadrelor de Parteneriat Națiunile Unite - Republica Moldova (2013-2017) și Planului de Acțiuni.

Activitățile proiectului „Suport pentru Fortificarea Sectorului de Siguranță a Alimentelor” urmăresc atingerea următoarelor obiective specifice: (i) Armonizarea cadrului legislativ și normativ la *acqui-ul comunitar*; (ii) Fortificarea capacităților instituționale în aplicarea consecventă a cadrului de analiză a riscurilor

prin evaluarea, gestionarea și comunicarea riscurilor; (iii) Facilitarea informării operatorilor din lanțul alimentar cu privire la cerințele noi sanitare și igienice, responsabilizării lor față de siguranța alimentelor și pregătirea de implementarea recomandărilor Codex Alimentarius cu privire la igiena alimentației, sisteme de management a siguranței alimentelor bazate pe principiile HACCP (Analiza Pericolelor și Punctelor Critice de Control); (iv) Fortificarea structurilor

naționale Codex (Biroul Național de Contact Codex și Comitetul Național Codex).

În cadrul proiectului de asistență tehnică vor fi desfășurate ateliere de lucru, cursuri de instruire, vizite de studiu, consultanță individuală și lecții practice la locul de producție în aplicarea sistemelor de trasabilitate și HACCP. De asemenea, vor fi elaborate și/sau îmbunătățite proiecte de acte legislative și normative armonizate, politici și strategii de analiză a riscurilor în sectoarele prioritare, planul de răspuns la situații de urgență și protocoale operaționale, sistemul de monitorizare a pericolelor legate de siguranța alimentară, cadrul operațional al inspecțiilor bazate pe riscuri și rechemarea/retragerea alimentelor, ghiduri cu privire la bunele practici de igienă pentru operatorii lanțului alimentar și recomandări pentru buna funcționare a structurilor naționale Codex. Suplimentar, va fi stabilită o rețea de experți din cadrul instituțiilor de cercetare și educație implicați în evaluarea riscurilor de natură chimică și microbiologică în scopul integrării programelor acestora în managementul siguranței alimentelor și elaborării pozițiilor de țară în lucrările Comisiei Codex.

Proiectul va oferi suport tehnic mai multor grupuri țintă de beneficiari, inclusiv instituțiile guvernamentale cu funcții de elaborare a politicilor, control și inspecție (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Agenția Națională pentru Siguranță a Alimentelor, Centrul Național de Sănătate Publică etc.), societatea civilă (asociații de producători, organizații neguvernamentale), operatori din lanțul alimentar (procesatori) și instituțiile de educație și cercetare (Academia de Științe, Universitatea Agrară, Universitatea Tehnică, Institutul de Cercetări științifice și Proiectări Tehnologice).

Women Migrant Workers Speak out about their Needs before, during and after Migration

Promoting and protecting women migrant workers' human and labour rights

Migration is one of the most acute problems our country is facing. Nearly half of the working population of Moldova is working abroad, half of them women. Most migrant women are aged from 31 to 50 and are employed as unskilled workers, predominantly in domestic work, followed by trade, hotels and restaurants.

The discussion on core issues and needs women migrants face at different stages of migration brought together representatives of the Diaspora, central and local authorities, CSOs, international organizations and women migrant workers from different areas of Moldova to discuss specific needs and challenges faced by women migrants that were identified during a series of three consultations organized by UN Women for all three stages of migration: pre-departure, migration itself and the return.

Potential migrant women's needs mainly related to secure and transparent activity of private employment agencies enrolling workers abroad, the signing of social security agreements with the main destination countries of migrants (Russian Federation, Italy, France), and provision of relevant information including on how to establish guardianship of a minor child. An important point was made on the necessity to reduce and prevent domestic violence, as many women's decision to leave and work abroad is often determined by spousal abuse.

Women migrants from Italy, Canada, Greece, Spain and Portugal present at the roundtable "Promoting and protecting women migrant workers' Human and Labour rights" organized on August 29, 2014 within the Diaspora Days in Moldova stated that one of the important issues facing women migrants abroad is the lack of knowledge of the host country language, culture and traditions which represents a barrier in their social and economic integration, including into

Participants of the round-table "Promoting and protecting women migrant workers' rights - identifying needs and priorities".
Photo: UN Women.

the formal labour market. Another important need for women in migration identified within the local consultations and stated at the roundtable was communication with Moldovan migrants in the same host country. This communication with fellow women migrants represents an important part of psychological support, and lack of meeting places or cultural centres in host countries often lead to isolation and emotional stress. Thus, Elena Bojonca, representative of the Moldovan Diaspora in Italy, Moldovan-Italian Association for Cooperation and Integration „AMICI" also outlined that „serious health problems, the communication with the family, and restoring relationships between spouses and between parents and children represents another important issues which among other things needs to have paid attention to and addressed efficiently." Therefore, women migrants attending the round table have declared unanimously: psychological training about the impact of migration on the relationship between women migrants and their families is required.

The most common challenges that were identified for women migrants who had returned included employment opportunities in the country,

continue in pag. 24 ►

Women Migrant Workers Speak out about their Needs before, during and after Migration

► continue from pag. 23

social security and issues connected to family reunification. Women who attended the round table also raised the issue of the lack of legal assistance in situations where children are born into ethnically mixed marriages and are not able to return to Moldova with their mothers due to bans imposed by fathers, especially in cases of divorce or separation. Women also stressed the need to acquire knowledge and skills on how to initiate and develop a small business, to invest accumulated savings and ensure economic support for their families. The main conclusion was that the lack of specialized services for returned migrant women can be solved through information centres that would provide a range of relevant information and services useful at all stages of migration. In this context, it was stressed that Joint Information and Services Bureaus (JISBs) created with the support of UN Women in 22 regions of Moldova proved to be efficient platforms in addressing the needs of women migrants, and UN Women is currently focusing on increasing the capacities of service providers participating within JISBs to efficiently provide information and services to migrants.

The Minister of Labour, Social Protection and Family, Valentina Buliga, stressed that "promoting and protecting women migrant workers' rights against the exclusion and exploitation at all stages of migration will strengthen social cohesion and Women's Migrant Workers' integration in the community. The respect for human rights will enhance the migrants' capacity to contribute to developing in the home and the host countries."

One of the main needs expressed in respect of supporting women migrant workers at all the stages of migration, supported by the round table participants, was the need for an association and creation of an Organization of Women Migrant Workers in order to be able to have an effective dialogue with the Governments of both host countries and Moldova on their needs and issues, and thus advocate for the protection of human and labour rights. In this context, women migrant and diaspora leaders stated the need to increase the capacities and knowledge of women migrants, including on international human rights

Round-table discussed the needs and challenges of migrant women in Moldova. Photo: UN Women.

mechanisms and instruments that can benefit women migrant workers and their families.

"Migration should be seen as an opportunity for equitable human development for both women and men. Women migrant workers need services that meet their needs before, during and after the migration," said Corneliu Eftodi, National Programme Officer, UN Women.

More than 50 women from all over the country took part in the round-table "Promoting and protecting women migrant workers' rights - identifying needs and priorities," organized by UN Women in Moldova, aiming at raising awareness on women migrant workers' needs and issues they face before, during and after migration.

The round table was organized in the framework of "Promoting and Protecting women migrant workers' Human and Labour rights" Project, which aims to promote women migrant workers' rights and protect them against exclusion and exploitation at all stages of migration. The project's main target groups are mechanisms to protect women migrant workers' rights at international and national levels, HR institutions, Government and Parliament at the national level, women migrant workers' organizations and their support groups. The project is implemented by UN Women in cooperation with the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) with financial support from the European Union. This project is implemented at the global level and will be anchored nationally in Mexico, Moldova and the Philippines

Necesitățile specifice cu care se confruntă femeile reîntoarse acasă, migrante și potențial migrante

Discutate de către femeile-lucrătoare migrante

Migrația reprezintă una din cele mai stringente probleme cu care se confruntă țara noastră, aproape jumătate din populația aptă de muncă este plecată la muncă peste hotare, femeile și fetele constituind mai mult de jumătate din populația Republicii Moldova.

Majoritatea femeilor-lucrătoare migrante au vârsta cuprinsă între 31 și 50 de ani, sunt angajate la muncă necalificată, în mare parte în munca domestică, urmată de comerț, servicii hoteliere și restaurante.

În acest context, la 29 august 2014, UN Women a organizat o masă rotundă cu genericul „Promovarea și protejarea drepturilor femeilor-lucrătoare migrante”, la care au participat reprezentanți ai diasporei, membri ai societății civile, organizații internaționale, autoritățile publice centrale și locale, precum și femeile-lucrătoare migrante din diferite regiuni ale țării. Evenimentul a avut loc în cadrul Zilelor Diasporei din Republica Moldova, care s-au desfășurat în perioada 28-30 august, 2014.

În cadrul mesei rotunde, echipa proiectului „Promovarea și protejarea drepturilor femeilor lucrătoare migrante” a prezentat rezultatele consultărilor locale organizate de UN Women în trei regiuni ale Republicii Moldova: Nord, Centru și Sud. Astfel, au fost identificate necesitățile și problemele specifice cu care se confruntă femeile lucrătoare migrante la toate cele trei etape ale migrației: înainte de plecare, în timpul migrației și la întoarcere.

Necesitățile femeilor potențial migrante vizează, în mare parte, asigurarea cu locuri de muncă și salarii decente în Republica Moldova, efectuarea unui control al agenților private care angajează moldovenii la muncă peste hotare, semnarea unor acorduri de securitate socială cu principalele țări de destinație ale migranților (Federația Rusă, Italia, Franța), inclusiv informarea despre modul de stabilire a tutelei.

O problemă importantă, reliefată în timpul discuțiilor, a fost necesitatea de a combate și a preveni violența în familie, căci decizia mai multor femei de a pleca și a lucra peste hotare este adesea determinată de abuzul conjugal. Femeile lucrătoare migrante din Italia, Canada, Grecia, Spania și Portugalia, prezente la masa rotundă, au declarat că una dintre cele mai

Masa rotundă „Promovarea și protejarea drepturilor femeilor-lucrătoare migrante” a reunit reprezentanți ai diasporei, societății civile, organizațiilor internaționale, autorităților publice centrale și locale, precum și femeile-lucrătoare migrante din diferite regiuni ale țării. Imagine: UN Women

des întâlnite probleme cu care se confruntă femeile migrante într-o țară străină este lipsa de cunoaștere a limbii, a culturii și a tradițiilor țării gazde, iar aceasta reprezintă o barieră pentru integrarea lor socială și economică, inclusiv integrarea pe piața muncii.

O altă necesitate importantă pentru femeile aflate în migrație identificată la consultările locale și discutată în cadrul mesei rotunde este comunicarea cu migranții moldoveni care muncesc în aceeași țară gazdă. Comunicarea cu femeile-lucrătoare migrante reprezintă o componentă-cheie a a sprijinului psihologic, iar lipsa unor centre culturale în țările de destinație determină deseori izolarea și stresul emoțional.

Elena Bojonca, reprezentantă a diasporei din Italia, Asociația moldo-italiană pentru Cooperare și Integrare „AMICI”, a subliniat că „problemele grave de sănătate, comunicarea cu familia, restabilirea relațiilor între soți și copii sunt, de asemenea, probleme importante cărora trebuie să li se acorde o atenție deosebită și care trebuie abordate în mod eficient”. Prin urmare, femeile migrante prezente la eveniment au declarat unanim: este nevoie de o pregătire psihologică privind plecarea și impactul migrației asupra relațiilor cu soțul și copiii.

Printre cele mai frecvente provocări cu care se confruntă femeile revenite din migrație sunt

continuare în pag. 26 ►

Necesitățile specifice cu care se confruntă femeile reîntoarse acasă, migrante și potențial migrante

► continuare din pag. 25

angajarea în câmpul muncii, securitatea socială și reîntregirea familiei. Participanții la masa rotundă au menționat, de asemenea, problema privind lipsa asistenței juridice în situațiile când copiii născuți în căsătorii mixte nu se pot întoarce în Republica Moldova cu mamele lor ca urmare a interdicțiilor impuse de părinți, în special în cazurile de divorț.

Femeile migrante revenite în Moldova au accentuat necesitatea de a dobândi cunoștințe și competențe în domeniul afacerilor: cum să inițieze și să dezvolte o afacere mică și unde să investească economiile acumulate pentru a putea asigura financiar familiile lor. Concluzia formulată a vizat faptul că lipsa serviciilor specializate pentru femeile migrante revenite pot fi soluționate prin intermediul centrelor de informare care să ofere o serie de informații relevante și servicii utile pentru toate etapele de migrație. În context, a fost specificat că Birourile Comune de Informații și Servicii (BCIS), create cu sprijinul UN Women în 22 de raioane ale Republicii Moldova, s-au dovedit a fi platforme eficiente în abordarea necesităților femeilor migrante. În prezent, UN Women se concentrează pe creșterea capacităților furnizorilor de servicii din cadrul BCIS de a oferi în mod eficient informații și servicii pentru migranți.

Ministrul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei, Valentina Buliga, a salutat lansarea proiectului, subliniind că „promovarea și protejarea drepturilor femeilor-lucrătoare migrante împotriva excluderii și exploatării acestora în toate etapele de migrație vor consolida coeziunea socială și integrarea femeilor-lucrătoare migrante în comunitate. Iar respectul pentru drepturile omului va spori capacitatea migranților de a contribui la dezvoltarea țării de origine și a țării gazde”.

Corneliu Eftodi de la UN Women discută cu femeile-lucrătoare migrante despre promovarea și protecția drepturilor la toate etapele migrației. Imagine: UN Women.

Una din principalele necesități exprimate de participanții la masa rotundă, pentru a sprijini femeile-lucrătoare migrante la toate etapele migrației, a fost asocierea și crearea unei organizații ale femeilor-lucrătoare migrante. Membrii acestor organizații vor putea dialoga mai eficient cu guvernul țării de destinație și cel al Republicii Moldova referitor la necesitățile și problemele lor. Astfel, vor putea pleda pentru protecția drepturilor omului și dreptului la muncă. Femeile migrante și liderii diasporei au afirmat necesitatea de a spori capacitățile femeilor migrante, inclusiv cunoștințele lor cu privire la mecanismele internaționale ale drepturilor omului și instrumentele de care pot beneficia femeile lucrătoare migrante și familiile acestora.

„Migrația ar trebui să fie privită ca o oportunitate pentru dezvoltarea umană echitabilă atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Putem asigura egalitatea de gen prin susținerea și capacitatea instituțiilor publice, dar și a femeilor care au participat la acest eveniment. Femeile-lucrătoare migrante au nevoie de servicii care răspund necesităților femeilor potențial migrante, celor implicate în procese migraționiste și a celor revenite din migrație”, a declarat Corneliu Eftodi, Specialist Programe la UN Women.

Mai mult de 50 de femei din toată țara au participat la masa rotundă „Promovarea și protejarea drepturilor femeilor-lucrătoare migrante”, organizată de UN Women. Obiectivul principal al evenimentului a fost creșterea gradului de conștientizare cu privire la necesităților femeilor lucrătoare migrante și a problemelor cu care se confruntă ele înainte, în timpul și după migrație.

Masa rotundă a fost desfășurată în cadrul proiectului „Promovarea și protejarea drepturilor femeilor-lucrătoare migrante”, care are drept scop promovarea drepturilor femeilor-lucrătoare migrante și protecția lor împotriva excluderii și exploatării la toate etapele migrației. Principalele grupuri-țintă ale proiectului sunt mecanismele strategice internaționale pentru protecția femeilor-lucrătoare migrante, instituțiile naționale pentru protecția drepturilor femeilor-lucrătoare migrante, instituțiile guvernamentale importante, organizațiile de femei-lucrătoare migrante și grupurile de suport. Proiectul este implementat de către UN Women, în colaborare cu Biroul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (OHCHR), cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Acest proiect este implementat la nivel global și va fi ancorat la nivel național în trei țări: Mexic, Republica Moldova și Filipine.

UNICEF: Fortifying Flour with Iron and Folic Acid Can Lower the Risk of Anaemia Over Time

Fortifying flour with iron and folic acid is an effective, simple and inexpensive strategy to prevent anaemia and other health risks, and Moldova plans to accelerate the process of flour fortification to help improve public health. These are some of the key statements of the “Quality assurance and control of fortified products” seminar, organized by UNICEF Moldova on September 25-26, 2014 in Chisinau.

Iron deficiency is a global public health problem and causes around 70 per cent of anaemia cases. Every fourth woman and every fifth child in Moldova is anaemic, affecting their physical development, memory, cognitive performance and behaviour. Another challenge faced by Moldova is related to folic acid deficiency, which causes spina bifida – a birth defect that involves the incomplete development of the baby’s spinal cord or its coverings. International research shows that an adequate intake of folate a month prior to and during pregnancy can decrease a woman’s risk for giving birth to a child with spina bifida by between 30 and 70 percent.

Nune Mangasaryan, UNICEF Representative in Moldova, said that UNICEF supports the government’s efforts to introduce universal flour fortification. The seminar provided unique

High level officials at the opening ceremony of the “Quality assurance and control of fortified products” seminar in Chisinau. Photo: UNICEF Moldova.

opportunities for cross-sectorial cooperation and the exchange of best practices. “UNICEF will continue its efforts to support the government in advancing the flour fortification agenda and ensuring that fortified products become available for the general population, especially the most vulnerable groups,” said Nune Mangasaryan.

To date, 68 countries have mandatory flour fortification programmes, which cover the essential needs of their populations for iron and/or folic acid. “This is the most cost-effective

measure to provide people with essential vitamins and nutrients. It is recognized as one of the ten public health achievements of the last decade globally,” said Jeff Gwartz, representative of the Global Flour Fortification Initiative located in Atlanta, the United States. “The introduction of flour fortification practice in millers’ work will reduce the incidence of anaemia due to the fact that bread is one of the basic food products in the country.”

The seminar was organized through a partnership between the Government of Moldova, UNICEF, Union of Grain Processors from Kazakhstan, the Kazakh Academy of Nutrition, and Global Flour Fortification Initiative.

UNICEF: New Global Data Expose Acute Prevalence of Violence against Children

On September 23rd, UNICEF launched the global “Hidden in plain sight” Report in Moldova which is the largest ever compilation of data on violence against children from 190 countries. The report shows the staggering extent of physical, sexual and emotional abuse and reveals the attitudes that perpetuate and justify violence, keeping it ‘hidden in plain sight’ in every country and community in the world.

The report was launched in Moldova in the framework of the “Child friendly journalist’s network” press club organized by the Centre for Investigative Journalism. “The global data clearly show us that unfortunately child abuse occurs in every society and in every part of society. However, we rarely have reliable statistics, not the least because the phenomenon is often unreported, hidden. We need to speak up – government, teachers, nurses, neighbours, parents and children alike – when it happens, in order to protect our children,” said Nune Mangasaryan, UNICEF Representative in Moldova, at the report-launching event in Chisinau.

The “Hidden in plain sight” report shows that most children in a majority of countries or areas are exposed to both psychological as well as physical means of punishment. On average, around 7 in 10 children experience psychological aggression while 6 in 10 experience physical punishment.

In Moldova, 76 percent of children aged 2-14 years old experience violent methods of discipline, out of which 48 percent experience physical and 69 percent psychological aggression. In contrast, only 15 per cent of caregivers believe physical punishment is necessary in the upbringing of a child.

“This confirms that parents do not necessarily want to beat their children, but they are lacking skills to discipline their children without violence and need to be educated on positive parenting,” commented UNICEF Representative in Moldova, Nune Mangasaryan.

A UNICEF global publication “Ending Violence against Children: Six Strategies for Action” indicates six strategies that enable society as a whole, from families to governments, to prevent and reduce violence. They include supporting parents and equipping children with life skills; changing attitudes; strengthening judicial, criminal and social systems and services; and generating evidence and awareness about violence and its human and socio-economic costs, in order to change attitudes and norms.

The “Hidden in plain sight: A statistical analysis of violence against children” and “Strategies for Preventing and Responding to Violence against Children” are available on UNICEF website:

http://www.unicef.org/publications/index_74865.html

Physical punishment and psychological aggression:

Moldova ranks 32 among 56 countries with comparable data.

¹ Multiple Indicator Cluster Survey, UNICEF-Ministry of Health, 2012

UNICEF: Anemia poate fi prevenită prin fortificarea făinii cu fier și acid folic

Făina fortificată cu fier și acid folic este un produs strategic pentru prevenirea anemiei și altor riscuri de sănătate, iar Republica Moldova urmează să accelereze procesul de fortificare a făinii pentru a contribui la îmbunătățirea sănătății populației, este una din recomandările seminarului „Asigurarea calității și controlului produselor fortificate cu fier”, organizat de UNICEF Moldova, în perioada 25-26 septembrie 2014, la Chișinău.

Deficiența de fier și acid folic este o problemă de sănătate publică globală, care determină circa 70 la sută din cazurile de anemie. În Republica Moldova fiecare al cincilea copil și fiecare a patra femeie este anemică, adică are deficiență de fier. Acest fapt afectează dezvoltarea fizică și intelectuală a copiilor și sporește riscul complicațiilor în timpul sarcinii și nașterii. Totodată, insuficiența de acid folic crește riscul de malformații la nou-născuți, cum ar fi spina bifidă, o malformație congenitală severă a coloanei vertebrale.

Nune Mangasaryan, Reprezentantul UNICEF în Moldova, a menționat că UNICEF sprijină eforturile Guvernului de a introduce fortificarea universală a făinii, iar seminarul organizat la Chișinău cu participarea experților de talie internațională oferă oportunități unice de colaborare și schimb de bune practici în acest domeniu. „Sperăm că

în continuare atât factorii de decizie, cât și profesioniștii și producătorii își vor uni eforturile pentru a urgenta procesul de fortificare a făinii, asigurând populația cu un produs strategic pentru sănătatea lor”, a afirmat Reprezentantul UNICEF în Moldova.

La nivel mondial există circa 68 de țări care au o experiență avansată de prevenire a anemiei datorită programelor obligatorii de fortificare a făinii. „Aceasta este cea mai cost-eficientă măsură pentru asigurarea populației cu vitaminele esențiale, fiind recunoscută ca una din cele zece realizări ale sănătății publice la nivel global din ultimul deceniu”, a menționat Jeff Gwartz, reprezentantul Inițiativei Globale pentru Fortificarea Făinii, cu sediul în Atlanta, SUA. „Introducerea fortificării făinii în practica obișnuită a morilor din țară va reduce incidența anemiei datorită faptului că pâinea este alimentul de bază în țară”, a subliniat expertul.

Seminarul „Asigurarea calității și controlului produselor fortificate cu fier” a fost organizat grație unui parteneriat dintre UNICEF, Guvernul Republicii Moldova, Asociația Producătorilor de Cereale și Academia de Nutriție din Kazahstan și Inițiativa Globală de Fortificare a Făinii și a avut drept scop realizarea prevederilor Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea măsurilor de reducere a afecțiunilor determinate de deficiența de fier și acid folic până în anul 2017.

Noi date globale de la UNICEF arată că violența asupra copiilor persistă în toate țările lumii

Pedeapsa fizică și agresiunea psihologică:

Republica Moldova se clasează pe locul 32 din 56 de țări cu date comparabile.

Pe 23 septembrie 2014, UNICEF a lansat în Republica Moldova Raportul Global „Ascuns la vedere – O analiză statistică a violenței asupra copiilor”, care oferă cea mai mare compilație de date statistice privind violența asupra copiilor în 190 de țări.

Raportul a fost lansat în cadrul unui club de presă al Rețelei Jurnaliștii Prieteni ai Copiilor, organizat de Centrul de Investigații Jurnalistice. „Raportul ne arată în mod clar că, din păcate, abuzul asupra copiilor are loc în fiecare zi și în fiecare societate. Cu toate acestea, rareori avem statistici veridice, deoarece fenomenul rămâne ascuns și nedeclarat, a declarat Reprezentantul UNICEF în Moldova, Nune Mangasaryan, la evenimentul de lansare.

Raportul „Ascuns la vedere” relevă că cei mai mulți copii în majoritatea țărilor lumii sunt supuși deopotrivă violenței fizice și psihologice. În medie, 7 din 10 copii sunt supuși agresiunii psihologice, iar 6 din 10 – pedepsei fizice.

În Moldova 76 la sută din copiii cu vârsta de 2-14 ani au fost supuși disciplinei violente, dintre care 48 la sută – pedepsei fizice, iar 69 la sută – agresiunii psihologice. Prin comparație, doar 15 la sută din părinți și îngrijitori

consideră că pedeapsa fizică este necesară pentru a educa un copil, arată Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi, UNICEF - Ministerul Sănătății, 2012

„Acest lucru confirmă că părinții nu vor să-și disciplineze copiii prin violență, dar nu cunosc alte metode pozitive de disciplină. Sunt necesare programe de educație parentală, care le-ar oferi părinților asemenea cunoștințe și abilități”, a mai spus Nune Mangasaryan, Reprezentantul UNICEF în Moldova.

În cadrul aceluiași eveniment, UNICEF a lansat publicația „Șase Strategii de Acțiune pentru a Stopa Violența împotriva Copiilor”, care dau posibilitatea societății ca întreg sistemul, de la familii la guverne, să prevină și să reducă violența. Aceste strategii includ susținerea părinților și crearea unor deprinderi de viață la copii; schimbarea atitudinilor; consolidarea sistemelor și serviciilor judiciare, penale și sociale, generarea de dovezi și conștientizarea costurilor umane și socio-economice ale violenței, pentru a schimba atitudinile și normele sociale.

Raportul „Ascuns la vedere - O analiză statistică a violenței asupra copiilor” și publicația „Șase Strategii de Acțiune pentru a Stopa Violența împotriva Copiilor” sunt disponibile pe site-ul UNICEF: http://www.unicef.org/publications/index_74865.html

¹ Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi, UNICEF-Ministerul Sănătății, 2012

EU-Supported Civil Society Initiatives Helped Improve the Lives of over 14,000 People on Both Banks on the Dniester River

Promoting Partnerships among Business People, NGOs and Local Authorities

The European Union provided more than 1.3 million Euro over the past two years for joint initiatives of civil society organizations on both banks of the Nistru River which helped improve the lives of more than 14,000 people. The data was presented in the largest conference which brought together NGOs from both banks of the Nistru, organized on 18 -19 September by the EU-UNDP "Support Confidence Building Measures" Programme.

More than 90 civil society representatives presented the results achieved together in 15 key areas, lessons learned and the best practices of two years of common work within the EU-UNDP Programme.

"The support provided by the European Union for confidence building measures is a critical component of EU assistance to the Republic of Moldova. The EU has supported financially over 41 joint initiatives from NGOs. As a result of combined efforts with the Moldovan authorities and UNDP, the EU has contributed to improving the living conditions of thousands of people and offered them more economic opportunities. We will continue supporting the development of rural communities on both banks of the Nistru River by providing access to social infrastructure and promoting partnerships among business people, NGO's and local authorities. The EU is committed to delivering concrete benefits to the Moldovan citizens in the framework of EU-Moldova relations. This is achieved by providing fair access to social infrastructure and addressing the main needs of the Moldovan population on both banks of the Nistru River", said Danielle Keulen, Deputy Head of the Operations Section of the EU Delegation to Moldova.

The activities under of the Confidence Building Measures Programme are diverse, covering different areas. The partnerships established among NGOs on both banks of the Nistru have helped:

- Create the first-ever professional parental assistance service in the Transnistrian region, which already helped 20 children find a welcoming family;
- 11 schools in the Transnistrian region to create their first blogs, enabling students to exercise their journalistic skills and showcase their achievements;
- Hundreds of vulnerable families in the Transnistrian region to benefit from free psycho-social, medical and legal assistance;
- Over 230 NGOs and local authorities from both banks to learn how to mobilize funds for local development projects in their communities. 1,000 women and young people from rural areas have a better income as a result of these projects.

EU has supported over 41 joint initiatives of civil society organizations on both banks of the Nistru River. Photo: UNDP Moldova.

- Over 350 talented young people and artists from both sides of the Nistru to perform together in 12 joint concerts. Over 140 people with disabilities have better skills to lead an independent life, and 40 were helped to find a job;
- 270 experts from both banks to conduct 7 joint research projects in areas such as sociology, mass media, road safety, water quality in the Nistru river, and the situation of children and women on the eastern side of the River;
- Train over 2,100 schoolchildren on road safety, human rights, and environment protection;
- Open 20 playrooms on both banks of the Nistru where 1,780 children can play and do physical exercises etc.

"By supporting these initiatives, we have not only contributed to a better quality of life for people but also fostered new partnerships among NGOs from both banks of the Nistru. We have thus ensured the continuity of our work and paved the way for further social projects," said Narine Sahakyan, UNDP Resident Representative in Moldova.

The conference was an occasion for participants to get to know each other better and identify together solutions for the problems faced by people on both sides of the Nistru, which could be then translated into confidence building projects to improve the lives of people on both banks.

The EU-UNDP "Support to Confidence Building Measures" Programme is implemented from 2012-2015 and has a total budget of 10.6 million Euro, of which 9.5 million Euro is offered by the European Union and 1.1 million Euro by UNDP. In addition to civil society development projects, the EU-UNDP Programme is also offering financial and technical support to joint projects in four other key areas: business development, social infrastructure renovation, health care, and environment protection.

Inițiativele societății civile sprijinite de Uniunea Europeană au îmbunătățit viața a peste 14 mii de oameni de pe ambele maluri ale Nistrului

Promovând parteneriatele dintre oamenii de afaceri, ONG-uri și autoritățile locale

Uniunea Europeană a investit în ultimii doi ani peste 1,3 milioane euro în inițiative comune ale societății civile de pe ambele maluri ale Nistrului, contribuind astfel la îmbunătățirea vieții a peste 14 mii de oameni. Datele au fost prezentate în cadrul celei mai mari conferințe a ONG-urilor de pe ambele maluri ale Nistrului, organizată în perioada 18-19 septembrie de Programul UE-PNUD „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”.

Peste 90 de reprezentanți ai sectorului neguvernamental de pe ambele maluri au făcut publice rezultatele obținute împreună în 15 domenii-cheie, lecțiile învățate și bunele practici obținute pe parcursul a doi ani de activitate în cadrul Programului UE-PNUD.

„Sprijinul oferit de Uniunea Europeană pentru măsurile de promovare a încrederii reprezintă o componentă esențială a asistenței UE pentru Republica Moldova. UE a susținut financiar peste 41 de inițiative comune ale ONG-urilor. Ca urmare a eforturilor întreprinse în comun cu autoritățile moldovene și PNUD, Uniunea Europeană a contribuit la îmbunătățirea condițiilor de viață pentru mii de oameni, oferindu-le oportunități economice sporite. Vom continua să susținem dezvoltarea comunităților rurale de pe ambele maluri ale râului Nistru, îmbunătățind accesul la infrastructura socială și promovând parteneriatele dintre oamenii de afaceri, ONG-urile și autoritățile locale.

„Uniunea Europeană s-a angajat să aducă beneficii concrete cetățenilor moldoveni în cadrul relațiilor UE-Moldova. Acest obiectiv se realizează prin oferirea unui acces echitabil la infrastructura socială și satisfacerea necesităților principale ale oamenilor de pe ambele maluri ale râului Nistru”, a spus Danielle Keulen, șef-adjunct al secției operațiuni din cadrul Delegației Uniunii Europene în Moldova.

Activitățile realizate în cadrul Programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii” sunt pe cât de variate, pe atât de concrete și fac parte din diferite domenii tematice. Datorită parteneriatelor stabilite între ONG-urile de pe ambele maluri ale Nistrului, au fost obținute mai multe rezultate. Iată doar câteva dintre ele:

Uniunea Europeană a susținut financiar peste 41 de inițiative comune ale ONG-urilor de pe ambele maluri ale Nistrului. Imagine: PNUD Moldova.

- A fost creat primul serviciu de asistență parentală profesionistă din regiunea transnistreană a țării, iar 20 de copii și-au găsit deja câte o familie potrivită.
- 11 școli din regiunea transnistreană și-au creat pentru prima dată bloguri, unde elevii își pot exersa abilitățile de jurnalist și își pot povesti realizările.
- Sute de familii vulnerabile din regiunea transnistreană au beneficiat de asistență psiho-socială, medicală și juridică gratuită.
- Peste 230 de reprezentanți ai ONG-urilor și autorităților locale de pe ambele maluri au învățat cum să atragă fonduri și să realizeze proiecte de dezvoltare locală în comunitățile lor, iar 100 de femei și tineri de la sate au fost ajutați să-și sporească veniturile familiale.
- Peste 350 de tineri talentați și muzicieni profesioniști de pe ambele maluri au stabilit parteneriate artistice în cadrul celor 12 concerte comune.
- Peste 140 de persoane cu dizabilități au obținut deprinderi pentru o viață independentă, iar 40 dintre ei au fost ajutați să-și găsească un loc de muncă.
- 270 de experți de pe ambele maluri au realizat 7 cercetări comune în sociologie, mass-media, siguranță rutieră, calitatea apei Nistrului, situația copiilor și femeilor din stânga Nistrului.
- Peste 2100 de elevi au fost instruiți privind siguranța rutieră, drepturile omului, protecția mediului ambiant
- Peste 1780 de copii se joacă și practică sportul în 20 de ludotecă (camere de joc) create pe ambele maluri ale Nistrului.

„Prin susținerea acestor inițiative, am contribuit nu doar la îmbunătățirea calității vieții oamenilor, dar și la stabilirea noilor parteneriate între ONG-urile de pe ambele maluri ale Nistrului. Astfel am asigurat continuitatea activităților noastre și am deschis calea pentru alte proiecte sociale”, a menționat Narine Sahakyan, Reprezentant Permanent interimar, PNUD Moldova.

Conferința a fost o oportunitate pentru participanți de a se cunoaște mai bine și de a identifica împreună soluții pentru problemele cu care se confruntă oamenii de pe ambele maluri ale Nistrului, pentru ca acestea să devină în următorii ani proiecte de consolidare a încrederii.

Programul UE-PNUD „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii” este implementat în perioada 2012-2015, cu un buget total de 10,6 milioane Euro, acordați de Uniunea Europeană (9,5 milioane euro) și PNUD (1,1 milioane euro). Împreună cu proiectele de dezvoltare a societății civile, Programul UE-PNUD sprijină financiar și tehnic proiecte comune în alte patru domenii-cheie: dezvoltarea afacerilor, renovarea infrastructurii sociale, ocrotirea sănătății și protecția mediului ambiant.

Urmăriți-ne pe Facebook: *Poduri de încredere peste Nistru- Мосты доверия через Днестр*

The First Studies on Migration of Health Professionals were Conducted with WHO Support

“Better Managing the Mobility of Health Professionals in the Republic of Moldova”

► continue from pag. 19

according to their professional education. The study was conducted by Royal Tropical Institute KIT from Amsterdam (Netherlands).

Qualitative survey of Moldovan health professionals living in the Republic of Moldova, who are no longer working in the health system – the scope of the study is to estimate the number of health professionals living in the Republic of Moldova and are no longer working according to their education background and qualifications inside the health sector, but outside it, and to tackle the understanding regarding the reasons for leaving the public health sector and working in other areas and other occupations, that are not related to their education.

Analysis of Health Resources for Health in the Republic of Moldova – the analysis aims to assess the status of the health resources for health in the Republic of Moldova, including the data on medical education, the management of human resources at the central and institutional levels, as well as policy documents in the field in order to provide an improved basis for decision concerning health workforce by the Moldovan authorities.

Nursing and Midwifery Country Profile – the aim of the Country Profile is to assess the status of the Moldovan nursing and midwifery workforce in terms of governance, regulation, structure and relationships, management, research, working conditions, training and education.

A review of international and Moldovan experience with bilateral agreements aimed at managing the international migration of the healthcare workforce – the report provides an overview of existing information and literature on the experiences with bilateral agreements aimed at managing the international migration of the health workforce, and is focused as well on the experience that the Republic of Moldova had in the field of bilateral agreements aimed at managing the mobility of health workers.

The research conducted by WHO have led a number of recommendations to government, the Ministry of Health, local authorities, medical institutions, and the medical educational institutions to prevent migration of health workers from Moldova, including improving health human resources policies and mechanisms to motivate doctors and nurses.

The first two studies are available electronically at: <http://www.euro.who.int/en/countries/republic-of-moldova/publications2> and www.media-in.md.

Primele studii în domeniul migrației cadrelor medicale realizate cu sprijinul OMS

„Îmbunătățirea managementului mobilității cadrelor medicale din Moldova”

► continuare din pag. 20

Republica Moldova sau recomandările privind intervențiile care să-i ajute să activeze peste hotare în conformitatea cu studiile lor profesionale. Cercetarea a fost realizată de Institutul Regal Tropical KIT din Amsterdam (Olanda).

Studiul calitativ în rândul cadrelor medicale care locuiesc în Republica Moldova, dar care nu mai activează în sistemul de sănătate: scopul acestuia este de a estima numărul cadrelor medicale care locuiesc în Republica Moldova, dar care nu mai activează, conform studiilor și calificărilor primite, în cadrul sistemului de sănătate, ci în afara acestuia. De asemenea, studiul a abordat mai amplu înțelegerea cu privire la motivele de părăsire a sectorului public de sănătate și de activare în alte domenii și alte ocupații, care nu au nici o legătură cu studiile obținute.

Analiza resurselor umane din sistemul național de sănătate: scopul analizei este de a evalua situația resurselor umane în sănătate și de activare în alte domenii și alte ocupații, pentru a îmbunătăți documentele și politicile privind resursele umane în sănătate.

Profilul de țară referitor la asistente medicale și moașe va evalua situația privind asistentele medicale și moașele din Republica Moldova din perspectiva guvernării și regulamentelor, structurii și relațiilor, managementului, condițiilor de muncă, studiilor și instruirilor.

Studiu referitor la experiența internațională și a Republicii Moldova privind acordurile bilaterale în domeniul mobilității cadrelor medicale – raportul va oferi o prezentare generală a informațiilor și literaturii de specialitate despre experiențele privind acordurile bilaterale în domeniul gestionării migrației internaționale a forței de muncă în sănătate și se va axa pe experiența Republicii Moldova în domeniu.

Rezultatele cercetărilor realizate de OMS au permis formularea unui șir de recomandări pentru autoritățile publice centrale, Ministerul Sănătății, autoritățile publice locale, administrațiile instituțiilor medico-sanitare, precum și cele ale instituțiilor de învățământ medical, pentru a preveni emigrarea lucrătorilor medicali din Republica Moldova, inclusiv prin îmbunătățirea politicilor privind resursele umane în sănătate și a mecanismelor de motivare a medicilor și asistenților medicali.

Cele două studii sunt disponibile în variantă electronică la:

<http://www.euro.who.int/en/countries/republic-of-moldova/publications2> și www.medici-in.md.

United Nations Publications

Publicații ale Națiunilor Unite

DEMOCRATIC GOVERNANCE AND DIVERGING PATHWAYS TO MORE INCLUSIVE SOCIETIES

This report presents the key achievements and results from UNDP's democratic governance supported initiatives in 2013, from well-run parliaments to accessible formal and customary justice systems, to measures for combating corruption. It reveals how we anticipate a future where democratic governance, as a set of values and principles, is ever more

widely understood as integral to development as a whole.

The report is divided into six sections, focusing on: inclusive participation, responsive institutions, international principles, knowledge generation and dissemination, democratic governance in the post-2015 development agenda, and lessons learned to inform and enhance programming and policy development.

<http://goo.gl/skj18P>

OMBUDSMAN INSTITUTIONS IN SOUTHEAST EUROPE: EU ACCESSION AND THE UNIVERSAL PERIODIC REVIEW

The "Ombudsman Institutions in Southeast Europe: EU Accession and the Universal Periodic Review" workshop was held on 7-8 November, 2013 in Zagreb, Croatia. The workshop discussed regional experiences and lessons learned in strengthening Ombudsman and other National Human Rights Institutions through the Universal Periodic Review (UPR) and European Union

accession processes.

In addition, the event introduced a new measurement framework to evaluate the effectiveness of Ombudsman and other National Human Rights Institutions, devise effective policy and programming support in this regard, and contribute to further strengthening their role in the UPR follow-up.

<http://goo.gl/abCS1m>

25 YEARS OF THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD: IS THE WORLD A BETTER PLACE FOR CHILDREN?

A collection of essays and viewpoints marking the 25th anniversary of the Convention on the Rights of the Child. There is much to celebrate since the Convention was adopted in 1989, from declining infant mortality to rising school enrolment. But this milestone must serve as an urgent reminder of the millions of children not yet reached – and an opportunity

to find new ways of reaching them.

<http://goo.gl/5EkngQ>

CHILDREN OF THE RECESSION: THE IMPACT OF THE ECONOMIC CRISIS ON CHILD WELL-BEING IN RICH COUNTRIES INNOCENTI REPORT CARD 12

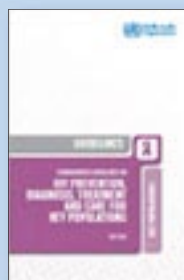

As the data in this new edition of the Innocenti Report Card series show, in the past five years, rising numbers of children and their families have experienced difficulty in satisfying their most basic material and educational needs. Most importantly, the Great Recession is about to trap a generation of educated and capable youth in a limbo of unmet expectations and lasting vulnerability. League Tables, the flagship tool of the

Innocenti Report Card series, rank the change, since the onset of the crisis, in the poverty levels of children and the impact of the recession on youth. The Report also explores the effects of the recession on youth seeking to enter or remain in the labour force in the middle of a recession.

<http://goo.gl/c4KWd9>

CONSOLIDATED GUIDELINES ON HIV PREVENTION, DIAGNOSIS, TREATMENT AND CARE FOR KEY POPULATIONS

This consolidated WHO guidelines document on HIV prevention, diagnosis, treatment and care for key populations brings together all existing guidance relevant to five key populations – men who have sex with men, people who inject drugs, people in prisons and other closed settings, sex workers and transgender people – and updates selected guidance and recommendations.

<http://goo.gl/k0c8IA>

FAST TRACK: ENDING THE AIDS EPIDEMIC BY 2030

Fast-tracking the AIDS response and setting ambitious targets are critical to ending the AIDS epidemic. This requires transforming the vision of zero new HIV infections, zero discrimination and zero AIDS-related deaths into concrete milestones and endpoints.

<http://goo.gl/X699zp>

The United Nations in Moldova
131, 31 August 1989 Str., Chisinau
MD-2012, Moldova
www.un.md